

**ZARZĄD GŁÓWNY
POLSKIEGO CZERWONEGO KRZYŻA**

**SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI
POLSKIEGO CZERWONEGO KRZYŻA**

w 2003 ROKU

WARSZAWA 2004 r.

ZEBRANIA ORGANÓW STATUTOWYCH

Krajowa Rada Reprezentantów PCK

Odbyła zebrania w dniach 28.06 i 13.12. 2003 r., w czasie których podjęła 13 uchwał.

Na zebraniu w czerwcu Krajowa Rada omówiła i przyjęła:

- sprawozdania organizacyjno-programowe i finansowe za 2002 r. oraz budżet na rok 2003,
- program rozwoju promocji i komunikacji w PCK w latach 2003 –2010,
- program upowszechniania podstawowych zasad i ideałów Ruchu oraz międzynarodowego prawa humanitarnego, w tym ochrony znaku do 2006 r.,
- strukturę i podstawowe zasady działania ruchu młodzieżowego PCK,
- uchwałę w sprawie ujawnionych nieprawidłowości w przestrzeganiu zasad statutu PCK w niektórych rejonach,
- znowelizowane zasady zawieszania w czynnościach rad reprezentantów, zarządów i komisji rewizyjnych PCK oraz poszczególnych ich członków,
- stanowisko w sprawie konkursu ofert na realizację zadań zawartych w programie współpracy pomiędzy Ministerstwem Zdrowia a organizacjami pozarządowymi; Rada powołała zespół do opracowania stanowiska ZG i KRR PCK w sprawie negocjacji z Ministerstwem Zdrowia dot. postulatów ruchu HDK i wypracowania wniosków odnośnie nowelizacji ustawy o publicznej służbie krwi.

Ponadto dyskutowano nad przystąpieniem Polskiego Czerwonego Krzyża do ogólnopolskiej Federacji Organizacji Pozarządowych. Krajowa Rada postanowiła odłożyć decyzję w tej sprawie ze względu na wiele niejasności związanych z uczestnictwem w Federacji, m.in. dot. obciążeń finansowych.

W czasie grudniowego zebrania Rada zatwierdziła program pomocy PCK dla poszkodowanych w wyniku wystąpienia klęsk i katastrof na lata 2004 – 2010 oraz nadała 6. zasłużonym działaczom Godność Członka Honorowego PCK.

Krajowa Rada przyjęła rezygnację Aleksandra Małachowskiego z funkcji prezesa Zarządu Głównego PCK i postanowiła podziękować mu pisemnie za społeczne i bezinteresowne pełnienie tej funkcji w latach 1998 – 2003.

W związku z zaistniałą sytuacją, Rada podjęła uchwałę o zwołaniu zebrania KRR na dzień 31.01.2004, upoważniając jednocześnie Marię Oleksy do pełnienia obowiązków prezesa ZG PCK – do czasu w/w zebrania.

xxx

W roku 2003 Sejm zakończył prace nad ustawą o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Ustawa weszła w życie w czerwcu 2003 r (część przepisów 1 stycznia 2004 r.).

Do kwietnia 2003 r., kiedy to ustawa została uchwalona, przedstawiciel PCK brał udział w pracach komisji sejmowych i senackich nad Ustawą. Następnie, w czerwcu, na użytek biura ZG PCK powstał Plan Wdrażania Ustawy w PCK. Do końca roku zrealizowano działania dotyczące upowszechniania znajomości ustawy w strukturach Stowarzyszenia. Krajowa Rada Reprezentantów PCK nie podjęła decyzji o staraniu się przez PCK o status organizacji pożytku publicznego. Kwestia ta będzie kontynuowana w roku 2004.

Z inicjatywy Akademii Rozwoju Filantropii powstała Rada ds. promocji 1%, złożona z przedstawicieli organizacji pozarządowych. Do składu komisji zaproszono przedstawiciela PCK – Sekretarza Generalnego Scholastykę Śniegowską. Pierwsze spotkanie Rady odbyło się w grudniu 2003 r.

4 przedstawicieli PCK wzięło udział w szkoleniu zorganizowanym przez Ministerstwo Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej na temat ustawy o pożytku publicznym i wolontariacie.

Zarząd Główny PCK

Odbył w 2003 r. 11 zebrań, w czasie których omawiane były wszystkie projekty materiałów przedstawionych do akceptacji Krajowej Radzie Reprezentantów oraz wnioski z posiedzeń Rady, projekt znowelizowanego Statutu PCK, przygotowania do sesji Międzynarodowego Ruchu CK i CP. Zarząd Główny był informowany o bieżących działaniach i akcjach, a także o przebiegu spotkań międzynarodowych i wizytach w Polsce delegacji zagranicznych.

Najwięcej uwagi poświęcono sprawom finansowo- majątkowym i organizacyjnym, a w szczególności:

- rozpatrzeniu odwołania zawieszono Zarządu Rejonowego PCK w Piotrkowie,
- kryzysowi finansowemu w Okręgu Dolnośląskim, co w konsekwencji spowodowało podjęcie przez ZG uchwały o zawieszeniu w czynnościach Dolnośląskiego Zarządu Okręgowego PCK,
- sytuacji finansowej w Okręgach: Małopolskim, Pomorskim, Śląskim i Zachodniopomorskim oraz przedłożonym programom naprawczym,
- działalności Sieci Partnerów PCK, w tym rozwiązaniu problemów formalno-prawnych wskazanych przez Główną Komisję Rewizyjną PCK w wyniku przeprowadzonej kontroli.

W ciągu roku Zarząd Główny podjął 83 uchwały dot. głównie spraw finansowo-majątkowych, organizacyjnych i udzielania pełnomocnictw.

Prezydium Zarządu Głównego PCK

Odbyło 4 zebrania poświęcone głównie sprawom bieżącym, w czasie których podjęto 5 uchwał m.in. o nadaniu imienia Polskiego Czerwonego Krzyża Gimnazjum Nr 2 w Kruszewicy (Okręg Kujawsko-Pomorski) i Szkole Podstawowej w Dylągówce (Okręg Podkarpacki).

Sąd Organizacyjny PCK w 2003 roku:

- rozpatrzył i wydał orzeczenie w sprawie wystąpienia grupy członków PCK stanowiących zawieszony zarząd rejonowy w przedmiocie nieprawidłowego działania organu dokonującego zawieszenia,
- rozpatrzył wniosek zarządu okręgowego PCK i wydał orzeczenie w sprawie wznowienia postępowania dot. powództwa w/w osób,
- rozpatrzył sprawę i wydał decyzję dot. zaskarżenia postanowienia pełnomocnika ZO o przeprowadzeniu akcji wyborczej w jednostkach podstawowych na obszarze zawieszono ZR,
- rozpatrywał skargę zawieszono w czynnościach prezesa ZR złożoną na przewodniczącego okręgowej komisji rewizyjnej – sprawa w toku,

- na wniosek Głównej Komisji Rewizyjnej opracował opinię w przedmiocie prowadzenia akcji wyborczej do nowych organów statutowych w przypadku zawieszenia dotychczasowych organów i trwającego procesu odwoławczego,
- na wniosek Zarządu Głównego wydał opinię organizacyjno – prawną dot. uchylania uchwał Zarządu Głównego przez Krajową Radę Reprezentantów,
- na wniosek Zarządu Głównego wydał opinię dot. odwołania wniesionego przez zawieszony zarząd rejonowy oraz rejonową radę reprezentantów,
- wydał opinię dot. zawieszono zarządu okręgowego – na wniosek radcy prawnego biura ZG PCK.

Kapituła Odznaki Honorowej PCK

W trakcie 4 posiedzeń rozpatrzyła wnioski zarządów okręgowych PCK i nadała łącznie 1819 Odznak Honorowych, w tym 82 – I stopnia, 227 – II stopnia, 825 – III stopnia i 685 – IV stopnia.

Zespół ds. Członkostwa Honorowego i innych wyróżnień

Rozpatrzył wnioski i rekomendował nadanie godności Członka Honorowego PCK 6. zasłużonym działaczom.

xxx

Wg dokumentacji nadesłanej do biura ZG PCK okręgowe rady reprezentantów odbyły w 2003 r. 25 posiedzeń, a zarządy okręgowe 112 zebrań (brak dokumentacji z Okręgu Lubuskiego).

REALIZACJA UCHWAŁY KRAJOWEJ RADY REPREZENTANTÓW W SPRAWIE STRATEGII PROGRAMOWEJ PCK

Zgodnie z Uchwałą nr 9/2002 KRR dokonano analizy i oceny realizacji zadań wynikających ze Strategii Programowej PCK. W tym celu biuro ZG PCK przygotowało i wysłało ankiety do zarządów okręgowych. Na pytania zawarte w ankiecie odpowiedziały wszystkie zarządy okręgowe PCK.

Z analizy ankiet wynika, że plany dotyczące realizacji poszczególnych zadań zawartych w Strategii były omawiane i oceniane na posiedzeniach 14 zarządów okręgowych i większości (200) zarządów rejonowych.

Wszystkie cele operacyjne wymienione w Strategii były realizowane przez 13 zarządów okręgowych. Największe trudności dotyczą przeprowadzenia programu rozwoju instytucjonalnego, który nie był realizowany w 3 okręgach (Dolnośląskim, Mazowieckim i Opolskim).

Realizacją celów operacyjnych w zarządach rejonowych była następująca:

Lp.	C e l e	Zarząd rejonowy
1.	Świadczenie pomocy osobom potrzebującym wsparcia	254
2.	Pomoc w ratowaniu życia i mienia w przypadku klęsk i katastrof, przygotowanie do działania w przypadku klęsk	137
3.	Promocja i ochrona zdrowia oraz pomoc osobom chorym i niepełnosprawnym	203
4.	Promocja i upowszechnianie misji, podstawowych zasad i wartości RUCHU i międzynarodowego prawa humanitarnego	154
5.	Przeprowadzenie programu rozwoju instytucjonalnego	79
6.	Właściwe stosunki PCK z otoczeniem	201

Zadania wykonane w 2003 r. realizowano przede wszystkim formami tradycyjnymi, co dokładniej zostanie omówione w dalszej części sprawozdania dotyczącej poszczególnych kierunków działalności programowej.

W realizacji zadań merytorycznych wynikających ze Strategii trudności dotyczyły:

- braku środków finansowych
- coraz większej liczby osób potrzebujących wsparcia
- braku materiałów promocyjnych
- braku przeszkolonych ludzi (w dziedzinie upowszechniania mph)
- w dziedzinie współpracy międzynarodowej braku Internetu i słabej znajomości języków obcych.

Trudności dotyczące realizacji celów operacyjnych dotyczyły zwłaszcza przeprowadzenia programu rozwoju instytucjonalnego, a w szczególności:

- słabego zaangażowania i trudności w pozyskiwaniu nowych członków i wolontariuszy
- braku programów szkoleń dla wolontariuszy
- braku określenia konkretnych celów i sposobów ich realizacji przez zarządy PCK
- braku środków finansowych i trudności w pozyskaniu sponsorów
- trudności w ściąganiu składek, szczególnie wśród krwiodawców
- brak pracowników w wielu zarządach rejonowych

W zakresie budowania właściwych stosunków PCK z otoczeniem wśród trudności wymieniono najczęściej:

- rywalizację wśród organizacji pozarządowych
- małe zainteresowanie władz samorządowych problemami organizacji.

REALIZACJA UCHWAŁY KRAJOWEJ RADY REPREZENTANTÓW W SPRAWIE STRATEGII WOLONTARIATU

W 2003 r. we wszystkich jednostkach podstawowych skupionych było 272.404 wolontariuszy (o 17.464 mniej niż w 2002 r.).

Zgodnie z Uchwałą KRR dotyczącą Strategii Wolontariatu biuro ZG PCK przygotowało ankietę dla wszystkich zarządów okręgowych, będąca analizą realizacji Strategii w 2003 r.

Z nadesłanych ankiet wynika, że Strategia Wolontariatu była omawiana na posiedzeniach 14 zarządów okręgowych (nie omawiano w Dolnośląskim ZO, brak informacji ze Śląskiego ZO) i posiedzeniach 163 zarządów rejonowych.

Strategię Wolontariatu upowszechniano poprzez:

- omawianie Strategii podczas narad z opiekunami SK PCK i przy opracowywaniu propozycji zadań na rok szkolny 2003/2004
- omawianie Strategii na posiedzeniach rejonowych i okręgowych rad reprezentantów, w trakcie szkoleń i spotkań z pracownikami i wolontariuszami
- informacje w lokalnych mediach
- informacje na sesjach powiatu i miasta
- rozmowy indywidualne z wolontariuszami
- akcje promocyjne (pikniki, festyny itp.)

70 zarządów rejonowych opracowało programy i plany pracy z wolontariuszami.

Wynikiem realizacji tych planów było:

- pozyskanie większej liczby wolontariuszy na szczeblu rejonowym i okręgowym
- założenie bazy danych wolontariuszy
- organizowanie szkoleń dla koordynatorów i wolontariuszy
- nawiązanie współpracy z Centrami Wolontariatu.

12 zarządów okręgowych posiada koordynatora wolontariatu; wszyscy są pracownikami etatowymi. W zarządach rejonowych jest 129 koordynatorów, z czego 105 to pracownicy, a 24 jest wolontariuszami.

8 zarządów okręgowych posiada bazę danych wolontariuszy, podobne bazy danych stworzono w 105 zarządach rejonowych.

Zarządy PCK zorganizowały 151 szkoleń dla wolontariuszy o różnorodnej tematyce, w których uczestniczyło 5.966 osób. Ponadto wolontariusze PCK uczestniczyli w 24 szkoleniach organizowanych przez inne instytucje.

W związku z nowymi regulacjami prawnymi wynikającymi z Ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie dokonano analizy dostosowania pracy zarządów rejonowych do nowych przepisów. Z analizy tej wynika, że:

- 31 zarządów zawiera porozumienia z wolontariuszami,
- 85 zarządów informuje wolontariuszy o ich prawach i zapewnia dostępność tych informacji,
- 34 zarządy zapewniają ubezpieczenie wolontariuszy (dodatkowo lub w ramach powszechnego ubezpieczenia zdrowotnego),
- 91 zarządów zapewnia wolontariuszom higieniczne i bezpieczne warunki pracy oraz w razie potrzeby odpowiednie środki ochrony i szkolenie bhp,
- 34 zarządy zwracają wolontariuszom koszty podróży i diet.

Wolontariusze zaangażowani są głównie w organizację akcji ogólnopolskich PCK. Poza tym:

- ponad 26.000 wolontariuszy uczestniczy w kwestach,
- ponad 8.000 zbiera i wydaje dary,
- ponad 7.500 przygotowuje i uczestniczy w imprezach organizowanych przez PCK.

Wolontariusze wykonują również prace biurowe, przygotowują i prowadzą szkolenia, pomagają osobom chorym i niepełnosprawnym, współpracują z mediami i wspierają działania promocyjne.

Z przeprowadzonej analizy wynika również, że zarządy PCK współpracują w zakresie rozwoju i promocji wolontariatu z innymi instytucjami:

- 142 zarządy współpracują z mediami lokalnymi i regionalnymi,
- 126 zarządów uzyskuje pomoc finansową i merytoryczną od władz samorządowych,
- 96 zarządów współpracuje z innymi organizacjami pozarządowymi, wymieniając doświadczenia i wspólnie realizując różne przedsięwzięcia.

DZIAŁALNOŚĆ OPIEKUŃCZA I POMOC SOCJALNA

Działalność opiekuńczo – socjalna stanowi jeden z najważniejszych celów spośród wielopłaszczyznowych zadań podejmowanych przez Polski Czerwony Krzyż. Odbiorcami pomocy świadczonej przez PCK są osoby, które znajdują się w trudnej sytuacji materialnej i potrzebują pomocy. Są to głównie osoby samotne, chore, samotne matki z dziećmi, bezrobotni i bezdomni.

Pomoc na rzecz osób potrzebujących była prowadzona zarówno na zlecenie samorządów, jak i ze środków własnych.

W ciągu roku z opieki siostr PCK skorzystało 11.710 osób (w tym 11.485 dzięki umowom podpisanym z samorządami). W stosunku do roku ubiegłego liczba podopiecznych zmalała o 81 osób. Oprócz tego pomocą sąsiedzką objęte zostały 1.132 osoby (w tym 1.102 dzięki podpisanym umowom z samorządami).

Z nadesłanych sprawozdań wynika, że w 2003r. w PCK było zatrudnionych 3.440 siostr PCK, w tym 1050 na umowę o pracę i 2.390 na umowę zlecenie.

W omawianym okresie działalność opiekuńczą prowadziły 142 punkty opieki PCK, które łącznie podpisały 187 umów z samorządami.

W 2003 r. 13 zarządów okręgowych PCK prowadziło w sumie: 9 noclegowni i schronisk dla bezdomnych, 8 domów interwencji kryzysowej, głównie dla kobiet - ofiar przemocy, 6 jadłodajni i stołówek, 25 świetlic środowiskowych dla młodzieży (socjoterapeutycznych i opiekuńczo-wychowawczych) oraz 4 kluby (młodzieżowe i dla osób starszych). Ośrodki te dysponowały 1 954 miejscami, z których skorzystało 8 437 osób.

Oprócz tego prowadzone były następujące formy pomocy socjalnej:

a/ dożywianie – razem wydano 1.047.531 posiłków (o ok. 285.000 posiłków więcej niż w 2002r.) w tym:

- 371.947 posiłków wydano w 400 szkołach
- 470.443 posiłków wydano w 38 stołówkach i jadłodajniach
- 205.141 posiłków wydano w 28 ośrodkach opiekuńczych PCK

Łączna kwota, którą zarządy okręgowe i rejonowe wydały na dożywianie wyniosła 1.962.845 zł. Fundusze te pochodziły ze środków własnych (zbiórki publiczne, akcje), z różnego rodzaju dotacji na programy. W znacznym stopniu akcję dożywiania wsparła Rada Pań PCK oraz Sieć Partnerów PCK.

b/ pomoc doraźna

Pomocą doraźną objęto ogółem 420.205 osób (ok. 152.000 osób więcej niż w roku ubiegłym), w tym 175.146 osób otrzymało paczki żywnościowe, odzieżą zostało

obdarowanych 144.717 osób, a pieniądze wsparcie otrzymało 4.677 osób. Łącznie udzielono pomocy o wartości 9.743.358 zł.

Polski Czerwony Krzyż mógł świadczyć pomoc dzięki darom otrzymywanym od firm, kupców, osób prywatnych zarówno z Polski jak i z zagranicy oraz ze Stowarzyszeń CK i innych organizacji charytatywnych.

Ogółem przyjęto dary krajowe o wartości 6.339.322 zł (o ponad 2.000.000 zł. więcej niż w roku ubiegłym) oraz dary zagraniczne na kwotę 335.585 zł.

Okazją do pozyskiwania darów była ogólnopolska akcja „Wyprawka dla Żaka”, Kampania PCK Walki z Głodem oraz różne akcje organizowane przed świętami np. Czerwonokrzyńska Gwiazdka.

Przez cały rok zarządy okręgowe i rejonowe realizowały wiele własnych programów skierowanych do różnych grup odbiorców (do dzieci, osób niepełnosprawnych, chorych, osób starszych, bezdomnych, samotnych itd.), dzięki którym można było pomóc wielu tysiącom potrzebujących.

21 stycznia została podpisana „Deklaracja wspólnego działania na rzecz godnego życia”. Sygnatariusze spotkania tj.: PCK, Caritas Polska, Federacja Polskich Banków Żywności, Fundacja „Pożywienie-Darem Serca”, PAH, PKPS, TPD, ZHP, ZHR zobowiązali się do wzajemnego wspierania się w zakresie działalności charytatywnej na rzecz zapewnienia człowiekowi godnego życia. Założeniem deklaracji jest inicjowanie i propagowanie wszelkich inicjatyw i działań mających na celu polepszenie losu osób znajdujących się w trudnej sytuacji, wspólne występowanie do władz z różnymi projektami, wypracowanie standardów pomocy społecznej, szczególnie w zakresie dożywiania oraz wspólne planowanie imprez charytatywnych.

10 lutego pomiędzy ZG PCK a fundacją „Pożywienie -Darem Serca” zostało podpisane porozumienie o współpracy. Jego głównym założeniem jest podejmowanie wspólnego działania w organizowaniu akcji dożywiania dzieci i młodzieży, wypracowanie standardów w zakresie pomocy żywnościowej dla potrzebujących, zintegrowanie organizacji pozarządowych prowadzących dożywianie, wspólne występowanie do władz administracyjnych oraz kształtowanie postaw sprzyjających solidarności społecznej i ograniczeniu zjawiska głodu i niedożywienia.

Wynikiem porozumienia była wspólnie przeprowadzona w Warszawie plenerowa akcja wydawania posiłków na terenie Podzamcza w Dniu Walki z Głodem. Akcja trwała od 15 do 17 października. Przez trzy dni wydano ponad tysiąc porcji.

W lipcu i w grudniu Zarząd Główny PCK podpisał umowę z Ministerstwem Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej na realizację programu „Bezdomność”. W sumie dotacja z Ministerstwa wyniosła 290.000 zł. Środki te trafiły do 10 zarządów okręgowych, które zrealizowały zadania na rzecz pomocy osobom bezdomnym.

W lipcu rozpoczął się Program Humanitarno-Socjalny na lata 2003-2004 skierowany do osób pochodzenia romskiego urodzonych przed 8 maja 1945r. Programem objętych jest 350 osób z sześciu województw. Program realizowany jest dzięki pozyskanym funduszom z Międzynarodowej Organizacji ds. Migracji (IOM). Kwota przeznaczona na realizację programu wynosi 165.090 USD.

Dużą pomocą dla PCK było skorzystanie z „Programu nieodpłatnego przekazania żywności z zapasów Agencji Rynku Rolnego w 2003 roku na potrzeby jednostek organizacyjnych pomocy społecznej i organizacji pozarządowych wykonujących zadania z zakresu pomocy społecznej”. Dzięki temu programowi 120.000 podopiecznych PCK otrzymało 290.493 kg konserw mięsnych. PCK był organizatorem i koordynatorem spotkań wszystkich instytucji uczestniczących w programie.

W kwietniu i wrześniu w Budapeszcie odbyły się dwa spotkania poświęcone kwestiom opiekuńczo – socjalnym, zorganizowane przez Regionalną Delegaturę Federacji, w których uczestniczył pracownik biura ZG PCK. Ich celem było przedstawienie założeń Programu PCD (Programu Aktywnego Wspomagania Społeczności Lokalnej) oraz poinformowanie o ich realizacji w poszczególnych stowarzyszeniach krajowych, w tym w Polsce. W trakcie tych spotkań odbyły się warsztaty związane z podnoszeniem świadomości na temat potrzeb osób starszych.

W październiku pracownik biura ZG PCK uczestniczył także w konferencji zorganizowanej przez Komisję Europejską z siedzibą w Brukseli, na którą zostały zaproszone organizacje rządowe i pozarządowe z krajów członkowskich Unii Europejskiej jak i z krajów, które wstąpią do UE w maju 2004r. Przedmiotem konferencji były Europejski Fundusz Uchodźczy.

W 2003r. odbyły się 4 zebrania Komisji ds. Opieki i Pomocy Socjalnej. W wyniku prac Komisji powstał projekt Programu działalności opiekuńczo – socjalnej Polskiego Czerwonego Krzyża do 2007 roku. Program ten został przesłany do konsultacji zarządom okręgowym PCK.

W 2003 r. trwały prace nad projektem ustawy o pomocy społecznej. Do prac zaproszona została Sekretarz Generalna PCK, która z głosem doradczym brała udział we wszystkich posiedzeniach Komisji Polityki Społecznej i Rodzinnej. Projekt ustawy zawiera nowe a także niektóre dotychczas funkcjonujące rozwiązania. Ustawa weszła w życie z dniem 1 maja 2004 r.

Co dwa lata w dniu 12 maja Międzynarodowy Komitet Czerwonego Krzyża podaje do wiadomości nazwiska osób odznaczonych medalem im. Florence Nightingale. Jest to specjalne odznaczenie dla pielęgniarek, które w czasie wojny lub pokoju wyróżniały się wyjątkową odwagą i poświęceniem i niejednokrotnie, z narażeniem własnego życia pomagały rannym, chorym, osobom kalekim lub cywilnym ofiarom konfliktów i katastrof. W tym roku po raz 39 przyznano medale najbardziej zasłużonym pielęgniarkom zgłoszonym przez stowarzyszenia krajowe. Wśród 45 laureatek z całego świata znalazło się 7 Polek: p. Anna Gisges, p. Stefania Zofia Hoch, p. Maria Kurkowska, p. Marianna Michalak, p. Maria Szlemingier, p. Zofia Węgrzecka-Andrzejkiewicz i s. Józefa Słupiańska.

HONOROWE KRWIODAWSTWO

Promocja honorowego krwiodawstwa realizowana była w ramach Programu Współpracy Ministerstwa Zdrowia i Organizacji Pozarządowych.

Dzięki zaangażowaniu pracowników, wolontariuszy i sponsorów oraz różnorodnym działaniom promocyjnym, zarówno lokalnie jak i centralnie, od dawców honorowych pozyskano ponad 429.000 litrów krwi.

W 2003 roku działały 1.744 kluby HDK PCK (o 38 mniej niż w 2002 roku) zrzeszające 24.065 członków i 149.045 wolontariuszy. Krwiodawcy zrzeszeni w klubach oddali 200.654 litrów krwi, to jest 47 % krwi ogółem pobranej.

Dzięki działaniom promocyjnym pozyskano 56.133 nowych honorowych dawców krwi, w tym 12.106 zrzeszonych w klubach HDK PCK.

W roku 2003 przypadł jubileusz 45 - lecia HDK w PCK. Z uwagi na szczupłość środków jubileusz obchodzony był głównie lokalnie. Zorganizowano szereg imprez, z których najważniejsze to: Krajowe Zawody w Wędkarstwie Spławikowym Klubów HDK PCK im. Romana Mikszy w Wapnicy, VII Ogólnopolski Marsz Pokoju Honorowych Dawców Krwi Polskiego Czerwonego Krzyża Rajsko – Oświęcim, zorganizowany przez Rejonową Radę HDK PCK w Bielsku Białej, XVI Ogólnopolski Rajd Samochodowy HDK „Sława 2003” po Ziemi Lubuskiej. Nad całością obchodów jubileuszu patronat honorowy przyjął Marszałek Sejmu Marek Borowski.

Bardzo istotne dla funkcjonowania całego krwiodawstwa i krwiolecznictwa były trwające w Sejmie prace legislacyjne nad ustawą o zmianie ustawy o publicznej służbie krwi, w których brali udział przedstawiciele Polskiego Czerwonego Krzyża w tym Prezydium Krajowej Rady Honorowego Krwiodawstwa PCK, dzięki czemu udało się przywrócić w ustawie zapisy o Polskim Czerwonym Krzyżu.

Pomimo trudności finansowych odbyły się 4 posiedzenia Prezydium Krajowej Rady HDK PCK (w tym w dniach 20-21 września wyjazdowe w Sławie), na których omawiano problemy honorowego krwiodawstwa, opracowywano m.in. strategię honorowego krwiodawstwa, a także przygotowano stanowiska, które prezentowane były podczas prac nad ustawą o publicznej służbie krwi. Omawiano projekt nowych zasad wyróżniania i nadawania odznaczeń państwowych zasłużonym honorowym dawcom krwi. Przygotowano także bloki tematyczne, które będą uwzględnione w przygotowywanych porozumieniach o współpracy z Ministerstwem Obrony Narodowej:

- wspólne tworzenie warunków do promowania i organizowania honorowego krwiodawstwa w wojsku wśród żołnierzy, kadry oficerskiej, pracowników cywilnych wojska i ich rodzin.
- stworzenie programu promującego honorowe krwiodawstwo wśród młodzieży p.h. „Poznaj honorowe krwiodawstwo” i przedstawienie go w szkołach.

Ze względu na brak funduszy w 2003 r. nie zwołano plenarnego posiedzenia Krajowej Rady HDK PCK.

Prowadzono również rozmowy na temat porozumienia PCK z Ministerstwem Edukacji Narodowej i Sportu, a w szczególności:

- promocji honorowego krwiodawstwa w środowisku młodzieży akademickiej i szkolnej
- przygotowania kadry liderek propagującej honorowe krwiodawstwo wśród młodzieży szkolnej i akademickiej oraz nauczycieli
- organizowania akcji edukacyjnych propagujących postawy prozdrowotne i zachęcających do czynnego uczestnictwa w honorowym krwiodawstwie.

Problematyka honorowego krwiodawstwa, a szczególnie perspektywy jego rozwoju, były przedmiotem ożywionej korespondencji i spotkań pomiędzy PCK a Ministerstwem Zdrowia .

10 lipca w siedzibie ZG PCK doszło do spotkania przedstawicieli Zarządu Głównego PCK i Krajowej Rady HDK PCK z ministrem zdrowia Leszkiem Sikorskim.

W trakcie spotkania po raz kolejny przedstawiono postulaty i wnioski dotyczące przyszłości ruchu HDK w Polsce i omówiono propozycje dotyczące aktualnie nowelizowanej ustawy o publicznej służbie krwi.

Zaproponowano, aby zrezygnować w przyszłości z wymogu 50% wkładu finansowego PCK lub uznać te działania członków i wolontariuszy ruchu HDK PCK, które można określić finansowo. Omawiano propozycję podpisania umowy na promocję i organizację honorowego krwiodawstwa na okres dłuższy niż jeden rok oraz rozdzielenie środków przyznawanych PCK na kwoty służące promocji HDK i kwoty na działania związane z realizacją zadań wynikających z ustawy o publicznej służbie krwi. Zwrócono się także z prośbą o przyspieszenie wydania rozporządzenia finalizującego wieloletnie starania o wprowadzenie odznaki resortowej Honorowy Dawca Krwi – Zasłużony dla Zdrowia Narodu, wznowienia nadawania odznaki Zasłużony dla Służby Zdrowia oraz przywrócenie uprawnień Zasłużonym Honorowym Krwiodawcom do nieodpłatnego otrzymywania żelaza i preparatów witaminowych.

Późne ogłoszenie przez Ministerstwo Zdrowia konkursu ofert na zadanie celowe tj. promocję honorowego krwiodawstwa, a także postawienie warunku 50% udziału własnych środków finansowych, spowodowało, że znacznie ograniczono działania promocyjne, zarówno na szczeblu centralnym jak i terenowym: zaniechano wydawania biuletynu „Dar Krwi”, przeniesiono na następny rok organizację Turnieju Szkół Ponadgimnazjalnych i Policealnych w honorowym krwiodawstwie ph. „Młoda krew ratuje życie”. Kontynuowano natomiast umowę na nieodpłatną reklamę na 2 wagonach tramwajowych w Warszawie.

Na szczeblu centralnym koordynowano otwarte akcje poboru krwi z udziałem ambulansu Zarządu Głównego PCK. Przeprowadzono 160 akcji na terenie województw: mazowieckiego (122 akcje), podlaskiego (21 akcji), dolnośląskiego (16 akcji), kujawsko-pomorskiego (1 akcja). Łącznie pobrano 3117,41 l krwi od 6955 dawców.

W celu pozyskania jak największej liczby krwiodawców, instruktorzy ds. krwiodawstwa i członkowie klubów HDK PCK przeprowadzali szeroko zakrojone kampanie informacyjne – rozklejanie plakatów, roznoszenie i wykładanie ulotek w urzędach, instytucjach, bankach, hotelach czy innych miejscach licznie uczęszczanych. Często akcje tego typu przeprowadzano w czasie trwania imprez sportowych, zawodów, festynów rodzinnych. W wielu miastach w porozumieniu z lokalnymi zarządami środków komunikacji

miejskiej, w tramwajach i autobusach rozklejano i rozdawano ulotki propagujące honorowe krwiodawstwo i zawiadamiające o imprezach.

Łącznie przeprowadzono 2.695 otwartych akcji pobierania krwi, podczas których pozyskano ponad 48.000 l krwi od ponad 100.000 dawców.

W promocji wykorzystano w dużej mierze lokalną prasę, telewizję a także lokalne rozgłośnie radiowe. Długoletnia i dobra współpraca przedstawicieli PCK z wydawcami i dziennikarzami sprawiała, że bardzo często udawało się nieodpłatnie zamieszczać artykuły, wywiady i informacje dot. honorowego krwiodawstwa. Często prezentowano sylwetki wybitnych honorowych krwiodawców z danego terenu. Ukazało się ponad 250 informacji prasowych, organizowano konferencje prasowe, konkursy itp.

Wszystkie zarządy terenowe i okręgowe PCK własnym staraniem i z własnych środków pozyskiwanych od sponsorów wydawały różnego rodzaju druki, ulotki, apele wzywające do oddawania krwi, czy zachęcające do udziału w imprezach HDK. Dla własnych potrzeb zarządy wydawały materiały zaspokajające doraźne potrzeby organizowanych imprez, akcji np. podziękowania, listy gratulacyjne wręczane młodzieży oddającej krew, opiekunom szkolnym, sponsorom i sympatykom ruchu honorowego krwiodawstwa. Ogółem wydano ponad 326.525 egzemplarzy materiałów tego typu.

W nowym roku szkolnym zintensyfikowano współpracę z młodzieżą. Odbyło się ponad 3000 prelekcji i spotkań, które bardzo często poprzedzały młodzieżowe akcje zbiorowego oddawania krwi. Po akcjach tych opiekunowie, wychowawcy klas, a przede wszystkim wolontariusze - krwiodawcy prowadzili z młodzieżą dyskusje i dzielili się swoimi wrażeniami. Działaniom tym towarzyszyły liczne konkursy, w których młodzież bardzo chętnie uczestniczyła. Wynikiem dobrej współpracy z młodzieżą było również utworzenie w szkołach kilkunastu nowych klubów honorowych dawców krwi PCK.

Komisja Orderów i Odznaczeń dla ZHDK rozpatrzyła ponad 1000 wniosków na ordery i odznaczenia państwowe. Prezydent RP przyznał 979 odznaczeń i orderów dla najbardziej zasłużonych honorowych krwiodawców PCK.

Przyznano i wyróżniono „Kryształowym Sercem” 105 krwiodawców.

Miłym akcentem kończącym obchody jubileuszu 45-lecia HDK PCK było spotkanie krwiodawców z Prezydentem RP w dniu 25 listopada, podczas którego zostało uhonorowanych kilkudziesięciu zasłużonych krwiodawców PCK.

W sprawie sprecyzowania trybu wyróżniania honorowych krwiodawców odbyły się również spotkania z dyrektorem Departamentu Kadr i Odznaczeń Kancelarii Prezydenta RP

Komisja Funduszu Pomocy Honorowym Dawcom Krwi, z uwagi na niewielkie środki finansowe, przyznała pomoc w wysokości 600 zł.

POMOC DLA OFIAR KLĘSK I KATASTROF W KRAJU I ZA GRANICĄ

Przygotowanie Stowarzyszenia do udzielania pomocy poszkodowanym w wyniku klęsk i katastrof jest zadaniem statutowym PCK, realizowanym m.in. poprzez sieć magazynów interwencyjnych PCK oraz tworzenie, dzięki pomocy Niemieckiego Czerwonego Krzyża, Grup Pomocy Humanitarnej, których jednym z podstawowych zadań jest pomoc osobom poszkodowanym w wyniku wystąpienia klęski lub katastrofy.

Obecnie magazyny interwencyjne PCK przygotowane są do udzielenia jednorazowej pomocy osobom poszkodowanym w przypadku klęski czy katastrofy w następującym zakresie:

- 13 magazynów okręgowych, przygotowanych do udzielenia pomocy 8.900 osobom (brak magazynów okręgowych w Warszawie, Kielcach i Poznaniu)

- 20 magazynów rejonowych, przygotowanych do udzielenia pomocy 2.145 osobom.

Polski Czerwony Krzyż może udzielić jednorazowej pomocy socjalnej 11.045 osobom, które ucierpiały wskutek klęski czy katastrofy /w roku ubiegłym 16.795/ .

Z magazynów tych udzielana jest także pomoc cudzoziemcom przebywającym w Polsce, którzy będąc w naszym kraju znaleźli się w trudnej sytuacji materialnej i nie otrzymują pomocy z innych źródeł.

Od marca Polski Czerwony Krzyż uczestniczył w "Europejskiej Kampanii Bezpieczeństwa na Drodze" zorganizowanej przez Biuro Łącznikowe Czerwonego Krzyża przy Unii Europejskiej ze wsparciem finansowym Komisji Europejskiej. W akcji po raz pierwszy brały udział zarówno Stowarzyszenia Czerwonego Krzyża z krajów - członków Unii Europejskiej, jak i krajów wstępujących do niej. Głównym celem działań podejmowanych w ramach Kampanii była poprawa bezpieczeństwa na drodze oraz propagowanie konieczności poznawania zasad udzielania pierwszej pomocy. Działania adresowane były głównie do dzieci w wieku 7-11 lat, ich rodziców i opiekunów, ale także do kierowców.

W ramach Kampanii Polski Czerwony Krzyż rozdał 40.000 odblasków, których produkcja sfinansowana została z funduszy Unii Europejskiej oraz książeczki do kolorowania wyprodukowane w ramach Kampanii, jednolite w całej Europie.

W kwietniu przy współpracy Niemieckiego Czerwonego Krzyża i Delegatury Federacji w Budapeszcie przeprowadzono szkolenie pracowników Biura Zarządu Głównego PCK w zakresie organizacji i działania sztabu koordynacji operacji udzielania pomocy poszkodowanym w wyniku zdarzeń o charakterze klęski żywiołowej.

W lipcu podpisane zostało porozumienie pomiędzy siedmioma organizacjami udzielającymi pomocy humanitarnej, m.in. Polskim Czerwonym Krzyżem, a Komendantem Głównym Państwowej Straży Pożarnej i Szefem Obrony Cywilnej Kraju „w sprawie współdziałania w przygotowaniu i prowadzeniu akcji pomocy humanitarnych dla ludności poszkodowanej następstwami katastrof naturalnych, awarii technicznych, działań zbrojnych i innych zdarzeń mających znamiona klęski żywiołowej”.

Szef Obrony Cywilnej Kraju podjął się koordynacji pomocy, udostępnienia środków informatyki i łączności oraz zabezpieczenia logistycznego.

Przedstawiciel biura Zarządu Głównego PCK uczestniczył w spotkaniach w MSWiA związanych z ratownictwem ochotniczym oraz przygotowywaną ustawą o systemie ratownictwa w Polsce; współpracowano także z Krajowym Centrum Koordynacji Ratownictwa m.in. przy opracowaniu bazy danych o dostępnych artykułach pomocowych.

Dzięki pomocy Niemieckiego Czerwonego Krzyża naprawione zostały kontenery kuchenne, do ich obsługi przeszkolono także pracowników i wolontariuszy PCK.

Komisja Pomocy Specjalnej i Ratownictwa spotykała się trzykrotnie. Głównymi tematami posiedzeń był „Program pomocy PCK dla poszkodowanych w wyniku klęsk i katastrof na lata 2004-2010”, który 13 grudnia został zatwierdzony przez Krajową Radę Reprezentantów PCK. Program ten systematyzuje działania naszego Stowarzyszenia

podejmowane na rzecz poszkodowanych w wyniku wystąpienia klęski i katastrofy oraz określa kierunki dalszego postępowania.

***

W dalszym ciągu świadczona była pomoc na rzecz cudzoziemców, którzy przebywając w naszym kraju znaleźli się w trudnej sytuacji. Zarządy okręgowe PCK udzieliły pomocy 217 cudzoziemcom, w tym 107 osobom pomocy materialnej, a 110 osobom pomocy niematerialnej. Najwięcej osób zgłosiło się do Podlaskiego Zarządu Okręgowego PCK (37 osób).

PCK uczestniczył także w realizacji międzynarodowej pomocy humanitarnej, włączając się w pomoc poszkodowanym na skutek interwencji wojsk koalicji antyterrorystycznej w Iraku. W ramach pomocy dzieciom irackim pozyskano nieodpłatnie i przekazano do Iraku 24 tony odżywek i kaszek dla niemowląt oraz małych dzieci na kwotę 111.000 zł. Ogłoszono także apele o pomoc dla ludności Turcji, Algierii i Iranu poszkodowanej w wyniku trzęsienia ziemi.

Ponadto zarządy okręgowe wysłały za granicę 16 transportów o łącznej wartości 130.327 zł.

PROMOCJA ZDROWIA

W 2003r. przeprowadzono ogółem 38.848 akcji prozdrowotnych (o 3.221 więcej niż w roku 2002), w których uczestniczyło 1.054.014 osób. Większość akcji (96.9%) zrealizowano wśród dzieci i młodzieży.

Wśród form promowania zdrowia najczęściej stosowano pogadankę (30.450). Ponadto odbyło się 6.028 konkursów i 2.370 szkoleń.

Tematyka organizowanych akcji dotyczyła następujących zagadnień:

- higiena (7.999)
- profilaktyka antynikotynowa (6.632)
- profilaktyka antynarkotykowa (6.247)
- profilaktyka antyalkoholowa (6.065)
- zasady zdrowego żywienia (5.700)
- zapobieganie HIV/AIDS (5.219)
- inna tematyka (986)

Prowadzone były także działania prozdrowotne o zasięgu ogólnopolskim, m.in. XI Krajowa Olimpiada Promocji Zdrowego Stylu Życia, obchody Światowego Dnia AIDS i program „Oddech Życia”.

W XI edycji Olimpiady startowało 20.644 uczestników w 2 kategoriach: gimnazjum i szkoły ponadgimnazjalne z 1182 szkół z 16 województw. Centralny etap odbył się w Ośrodku Szkoleniowym PCK w Zgierzu w dniach 14-16 listopada. Uczestniczyło w nim 16 gimnazjalistów i 12 uczniów szkół ponadgimnazjalnych wraz z opiekunami reprezentującymi wszystkie okręgi PCK.

Zgodnie z regulaminem Olimpiady, etap centralny obejmował: test (100 pytań) z wiedzy o zdrowym stylu życia oraz z wiedzy o historii Ruchu CK i CP, PCK i MPH, praktyczny sprawdzian umiejętności pierwszej pomocy oraz ocenę prezentowanej akcji promującej zdrowie (przeprowadzonej samodzielnie przez zawodnika w jego środowisku lokalnym).

Zwycięzcami olimpiady zostali:

- W kategorii szkół gimnazjalnych: Anna Reder, uczennica Gimnazjum nr 8 w Zielonej Górze z Okręgu Lubuskiego,
- W kategorii szkół ponadgimnazjalnych: Ewelina Turzańska uczennica I LO w Kętrzynie z Okręgu Warmińsko – Mazurskiego,
- Ewelina Turzańska została wyróżniona za najlepszą akcję prozdrowotną w środowisku lokalnym.

W lutym, z okazji Dnia Zakochanych, zorganizowano ogólnopolską akcję pod hasłem „Podaruj jej kwiaty, a nie wirus”

Kontynuowana była 3-letnia ogólnopolska kampania Międzynarodowej Federacji Stowarzyszeń Czerwonego Krzyża i Czerwonego Półksiężycy „Prawda o AIDS. Przekaż ją dalej.” Głównym celem kampanii jest ukazanie problemów osób żyjących z HIV/AIDS, zmanifestowanie solidarności z zakażonymi i chorymi, uświadomienie, że ryzyko zakażenia dotyczy wszystkich, a także zachęcanie do otwartych dyskusji na ten temat.

W ramach przygotowań do obchodów Światowego Dnia Walki z AIDS, biuro ZG PCK opracowało i dostarczyło do biur ZO PCK płytę zawierającą propozycje i materiały do wykorzystania podczas obchodów, jak również plakaty i nalepki o tematyce HIV/AIDS. Materiały te zostały wydane dzięki pomocy finansowej Federacji.

1 grudnia w całym kraju odbyło się kilka tysięcy akcji edukacyjnych: pogadanek, wystaw, konkursów plastycznych. W niektórych szkołach przygotowano gazetki, ulotki, audycje radiowe lub teatryki.

Kulminacją działań były przemarsze ze świecami i układanie znaku solidarności z osobami chorymi na HIV/AIDS; wolontariusze PCK zorganizowali happeningi i wystawy uliczne. Na szczególną uwagę zasługują akcje prowadzone w Łodzi, Szczecinie, Bydgoszczy, Krośnie, Stargardzie Szczecińskim i Gryficach.

W 2003r. przeprowadzono, we współpracy z Siecią Partnerów i firmą Novartis, program „Oddech Życia”. W ramach programu w szkołach podstawowych prowadzone były badania spirometryczne służące wykryciu astmy wśród dzieci. Badania dokonywane były przez wolontariuszy (studentów uczelni medycznych), przeszkolonych przez Novartis. Jak dotychczas badaniami objęto dzieci z następujących rejonów: Zielona Góra, Rzeszów, Białystok, Łomża, Sokółka, Mońki, Hajnówka i Biała Podlaska. W sumie przebadano 2.268 dzieci, z których 82 skierowano na dalsze badania.

W ramach realizacji zadań z zakresu promocji zdrowia współpracowano z przedstawicielami Monaru, Sanepidu, Policji, władz oświatowych, mediów lokalnych, administracji państwowej i samorządowej.

W marcu biuro ZG PCK podpisało Porozumienie o Współpracy z Krajowym Centrum ds. AIDS, w październiku natomiast umowę z organizacją Zielony Świat z Ukrainy w ramach programu Polsko – Amerykańsko - Ukraińskiej Inicjatywy Kooperacji (PAUCI), dotyczącego kooperacji i wymiany doświadczeń w zakresie działań profilaktycznych HIV/AIDS. Biuro ZG PCK współpracowało też z Centrum Metodycznym Pomocy Psychopedagogicznej w przygotowaniu programu dla dzieci „Przyjaciele Zippiego”(Zippies Friends).

Komisja ds. Promocji Zdrowia spotkała się 2 razy: w lutym i październiku. Tematy posiedzeń dotyczyły głównie Olimpiady Promocji Zdrowego Stylu Życia PCK: organizacji finału, działań jury, ewentualnych zmian w regulaminie oraz treści i systemu wyboru pytań. Na spotkaniach poruszano również kwestie działalności z zakresu promocji zdrowia i rozważano programy, w które PCK mogłoby się włączyć.

Pracownik odpowiedzialny z biurze ZG PCK za promocję zdrowia brał udział w szkoleniach i wyjazdach zagranicznych i krajowych, m.in.:

- w lipcu w szkoleniu organizowanym przez Federację w Czarnogórze, poświęconym przygotowaniu na wypadek klęsk i katastrof,
- we wrześniu w corocznym spotkaniu Europejskiej Sieci CK i CP ds. AIDS (ERNA) na Łotwie. Przedstawiciel PCK został wybrany sekretarzem spotkania i poproszony o zorganizowanie międzynarodowego spotkania w 2004 r.
- w grudniu w konsultacji młodzieżowej ds. HIV/AIDS zorganizowanej przez UNICEF w Genewie - jako reprezentant Ruchu CK i CP.
- w grudniu w szkoleniu „Edukacja rówieśnicza” (Peer Education) prowadzonym przez Słowacki Czerwony Krzyż.

SZKOLENIE Z ZAKRESU PIERWSZEJ POMOCY

Ogółem, w 2003 r. przeprowadzono we wszystkich okręgach 4.113 kursów z udzielania pierwszej pomocy, na których przeszkolono 76.432 osoby, w tym:

- szkolenie młodzieży: 2.817 kursów, 56.710 osób
- szkolenie osób dorosłych: 1.296 kursów, 19.722 osoby.

W porównaniu z 2002 r. liczba osób przeszkolonych zwiększyła się o 12.000.

Jak co roku zorganizowano mistrzostwa pierwszej pomocy, które były praktycznym sprawdzianem umiejętności zdobytych przez młodzież. W zawodach uczestniczyły 1.483 zespoły, w tym 1.281 na szczeblu rejonowym i 202 na szczeblu okręgowym.

XI Krajowe Mistrzostwa Pierwszej Pomocy PCK zorganizowano w Turawie k/Opola we współpracy z Opolskim Zarządem Okręgowym. Poziom Mistrzostw był bardzo wyrównany, co świadczy o jednakowym przygotowaniu instruktorów prowadzących zajęcia z młodzieżą. Zwycięski zespół, młodzież z Liceum Ogólnokształcącego w Opolu reprezentował PCK na Europejskich Mistrzostwach Pierwszej Pomocy w Pradze, gdzie zajął 15 miejsce jako jedyny zespół amatorski - pozostałe zespoły to pracownicy zawodowych służb medycznych.

W porównaniu z 2002 r. zmniejszyła się liczba grup ratownictwa medycznego, ale zwiększyła się liczba ich członków: obecnie jest 38 takich grup, zrzeszają one 902 osoby. Grupy zabezpieczyły 926 imprez, a ich członkowie udzielili pomocy 7.618 osobom. Zorganizowano 726 pokazów pierwszej pomocy.

Ponadto Centrum Edukacji Pierwszej Pomocy realizowało następujące zadania:

- przeszkolono 100 osób zgłaszających się indywidualnie
  - przeszkolono 60 osób zgłoszonych przez takie firmy jak The British Council, Dormobile, Elektrociepłownia „Siekierki”
  - zorganizowano 8 kursów dla kandydatów na Instruktorów Pierwszej Pomocy PCK, uprawnienia otrzymało 78 osób.
  - przekazano Instruktorom PP PCK najnowsze wytyczne Europejskiej Rady Resuscytacji
  - przygotowano komputerową bazę Instruktorów PP PCK
  - wydrukowano 30000 zaświadczeń bez certyfikatu
- wydano zarządom okręgowym zaświadczenia :
z certyfikatem – 13.290 sztuk

bez certyfikatu – 30.310 sztuk

Centrum Edukacji Pierwszej Pomocy ZG PCK uzyskało przychód w kwocie 320.122,62 zł, a po odliczeniu kosztów poniesionych w ciągu roku wynoszących 98.887,08 zł dochód wyniósł 221.235,64 złotych.

W dniu 13 września PCK obchodził po raz pierwszy Europejski Dzień Pierwszej Pomocy. Na ten dzień Centrum Edukacji Pierwszej Pomocy przygotowało i rozesłało do zarządów okręgowych książeczki do kolorowania, wizytówki i światełka odblaskowe dla 60 000 dzieci, przeznaczone do rozdawnictwa.

(dalsze informacje o obchodach Europejskiego Dnia Pierwszej Pomocy znajdują się w rozdziale pozyskiwanie dochodów, str.30)

W dniach 12-14 grudnia przeprowadzono warsztaty pierwszej pomocy dla Instruktorów PP PCK, których zapoznano z nowymi wytycznymi i standardami nauczania pierwszej pomocy oraz nowym systemem.

W 2003 roku Zarząd Główny PCK zawarł:

- 1) umowę z MON na zorganizowanie szkolenia w Krakowie, Bydgoszczy, Szczecinie i Bielsku – Białej dla 250 żołnierzy II zmiany kontyngentu wyjeżdżającego do Iraku. Przygotowano również materiał dydaktyczny w formie broszury oraz zaświadczenia o ukończeniu kursu dla uczestników szkolenia. Było to pierwsze tego typu przedsięwzięcie i zostało ono odebrane bardzo pozytywnie zarówno przez uczestniczących żołnierzy jak i PCK. Trwały prace nad podpisaniem porozumienia rozwijającego różne płaszczyzny współpracy.
- 2) porozumienie z Fundacją Dar Serca, Polską Radą Resuscytacji oraz Polskim Towarzystwem Lekarskim, mające na celu realizację programu Pierwsza Pomoc.

Program polega na organizacji pierwszej pomocy na stacjach PKN Orlen i w innych miejscach użyteczności publicznej, rozpropagowaniu wiedzy i zasad udzielania pierwszej pomocy oraz dążeniu do zmian w zapisach, które umożliwią stosowanie automatycznych defibrylatorów przez osoby udzielające pierwszej pomocy.

Pilotażowy etap akcji rozpoczął się na początku grudnia 2003 r. Działania podzielono na dwie części. W ramach pierwszej z nich pracownicy stacji przeszli 16-godzinny kurs udzielania pomocy, prowadzony przez specjalistów PCK. W programie szkolenia uwzględniono również procedury postępowania z zakresu bezpieczeństwa. Kolejne stacje paliwowe wyposażone zostaną w apteczki pierwszej pomocy

Początkowo działania szkoleniowe objęły 4 stacje paliw na trasie A4 Kraków-Katowice. Docelowo akcja ma objąć swoim zasięgiem 100 wybranych stacji PKN Orlen na terenie całego kraju, usytuowanych przy najbardziej ruchliwych ciągach komunikacyjnych. Pracownicy tych punktów (którzy wcześniej przeszli szkolenie PCK) zaliczą także 8-godzinny kurs z zakresu resuscytacji z użyciem automatycznych defibrylatorów.

Ponadto prowadzono rozmowy z Ministerstwem Edukacji Narodowej i Sportu na temat nauki pierwszej pomocy w szkołach.

Polski Czerwony Krzyż jest reprezentowany w grupie roboczej Polskiej Rady Resuscytacji ds. podstawowego podtrzymywania życia, wczesnej defibrylacji i pierwszej

pomocy. Ta współpraca ma na celu przygotowanie w przyszłości wspólnych materiałów oraz szkoleń (np. Pierwsza Pomoc – Orlen), czyli połączenie działań przedstawicieli świata medycznego i czerwonokrzyżskiego w dążeniu do nauczenia pierwszej pomocy jak największej liczby osób.

Po czterech latach funkcjonowania systemu przyjętego w 1999 r., Komisja Pomocy Specjalnej i Ratownictwa zaproponowała przygotowanie nowego systemu szkoleń z pierwszej pomocy. Po wielomiesięcznych konsultacjach z zarządami okręgowymi przygotowano materiał, który ujednotacza zakres szkoleń, uprawnienia Instruktorów Pierwszej Pomocy PCK i kryteria ich szkolenia, regulaminy grup ratowniczych oraz zakres ich działania.

Materiał pt. „System szkoleń w zakresie udzielania pierwszej pomocy organizowanych i prowadzonych przez Polski Czerwony Krzyż” został przedłożony Zarządowi Głównemu PCK.

Częścią składową tego dokumentu jest „Strategia Rozwoju Edukacyjnego Centrum Pierwszej Pomocy przy ZG PCK”. Na realizację tego projektu biuro ZG PCK wystąpiło do Funduszu Cesarzowej Shoken aplikując o 26.000 CHF.

Ponadto publikowane były artykuły dotyczące pierwszej pomocy:

- „PCK – bezpieczeństwo narodowe” - Informator MON-u nr 17/2003 ,
- o szkoleniach pp – Polska Zbrojna nr 50/2003

UPOWSZECHNIANIE MIĘDZYNARODOWEGO PRAWA HUMANITARNEGO I OCHRONA ZNAKU CZERWONEGO KRZYŻA

Ośrodek Upowszechniania przy Zarządzie Głównym PCK kontynuował działania związane z promocją idei, zasad, historii i międzynarodowego prawa humanitarnego oraz ochrony znaku czerwonego krzyża.

W kwietniu zorganizowano VII Polską Szkołę Międzynarodowego Prawa Humanitarnego w Radziejowicach. Uczestniczyło w niej 30 osób: 10 studentów, 10 przedstawicieli wojska, policji i straży pożarnej i 10 pracowników PCK. Celem Szkoły jest tworzenie przez jej uczestników systemu upowszechniania w skali kraju (Komisji, Ośrodków, bibliotek).

Największym przedsięwzięciem szkoleniowym było zorganizowanie XXI Szkoły Letniej MPH, która odbyła się w dniach 30 czerwca – 10 lipca w Mądralinie koło Otwocka. Wzięło w niej udział 40 studentów z 31 krajów i kilkunastu wykładowców. Szkoła była zorganizowana wspólnie z MKCK, który pokrył 85% kosztów.

Kontynuowano współpracę z Międzynarodowym Komitetem Czerwonego Krzyża w Genewie, zwłaszcza w zakresie organizacji Szkoły Letniej, udziału PCK w światowych kampaniach i informacji o działaniach MKCK. Z Delegaturą MKCK w Budapeszcie uzgodniono plan wspólnych działań i podpisano nową umowę o współpracy, w której przewidziano wsparcie finansowe różnych działań, w tym zatrudnienie dwóch pracowników Ośrodka.

Ponadto Ośrodek Upowszechniania MPH współpracował z agendami rządowymi i organizacjami pozarządowymi:

- z Senatem RP - patronat honorowy marszałka Senatu RP, prof. Longina Pastusiaka nad uroczystą promocją książki „Międzynarodowe Prawo Humanitarne Konfliktów Zbrojnych. Zbiór Dokumentów” (4.11),

- z Ministerstwem Obrony Narodowej: podpisano i zrealizowano umowę o finansowym wsparciu VII Polskiej Szkoły MPH; uczestniczono w spotkaniach w ministrem (13 czerwca i 5 sierpnia) dotyczących współpracy, głównie opracowania i podpisania nowego porozumienia MON z PCK,
- z Ministerstwem Kultury: współpraca w zorganizowaniu VII Polskiej Szkoły MPH; prowadzenie wykładów dot. zabezpieczenia dóbr kultury w razie nadzwyczajnych zagrożeń dla grupy ekspertów z Holandii na konferencji w Krakowie (5.10),
- z Ministerstwem Spraw Zagranicznych – stałe konsultacje w związku z projektem powstania w Polsce Międzyresortowej Komisji ds. Implementacji MPH; spotkania w sprawie przygotowań do Sesji Statutowych Ruchu, wrzesień – listopad,
- z Ministerstwem Edukacji Narodowej i Sportu – udział w spotkaniach i przygotowywaniu umowy o współpracy z PCK,
- z OBWE – uczestnictwo w konferencji na temat Międzynarodowego Trybunału Karnego (7 -12.10),
- z Akademią Obrony Narodowej – współpraca przy redakcji i wydaniu książki „Międzynarodowe Prawo Humanitarne Konfliktów Zbrojnych. Zbiór Dokumentów”.

Ośrodek współpracował także ze stowarzyszeniem ELSA, z Poznańskim Centrum Praw Człowieka i Amnesty International.

W marcu dzięki współpracy z Ambasadą oraz Ministerstwem Spraw Zagranicznych i Handlu Międzynarodowego Kanady w Bibliotece Uniwersytetu Warszawskiego zorganizowano wystawę fotograficzną „Miny - śmiertelna spuścizna. 5 lat po przyjęciu Traktatu Ottawskiego”. Ponadto w organizację wystawy zaangażowani byli: MKCK, Międzynarodowa Kampania na Rzecz Zakazu Min Przeciwpiechotnych oraz Wojska Inżynieryjne RP.

Patronat nad wystawą objęła pani Jolanta Kwaśniewska, która otworzyła wystawę w dniu 1 marca. Na otwarciu, w którym uczestniczyło wiele osób, byli obecni goście honorowi: Szef Delegatury Regionalnej MKCK, Przewodniczący Czwartego Spotkania Państw Stron Konwencji Ottawskiej, przedstawicielka Międzynarodowej Kampanii na Rzecz Zakazu Min Przeciwpiechotnych, Ambasador Kanady oraz Szef Polskich Wojsk Inżynieryjnych, którzy wygłosili krótkie przemówienia.

Wystawa ukazywała szerokie spektrum skutków spowodowanych przez plagę min – ludzkie cierpienie, falę uchodźstwa i ubóstwo społeczne, jak również żmudną i niebezpieczną pracę saperów, przedstawiała także postanowienia Traktatu Ottawskiego oraz listę państw, które są jego stronami, sygnatariuszami lub nadal pozostają całkowicie poza jego reżimem.

Wystawę odwiedziło w sumie ponad 1000 osób i odbiła się ona szerokim echem w prasie i sferach rządowych.

W drugiej połowie roku Polski Czerwony Krzyż rozpoczął wdrażanie programu edukacyjnego przygotowanego przez Międzynarodowy Komitet Czerwonego Krzyża "Odkrywamy Prawo Humanitarne" (OPH). Przedstawiciel PCK był w lipcu uczestnikiem seminarium w Budapeszcie na temat wdrażania tego programu w krajach obecnych na spotkaniu. W trzecim i czwartym kwartale przetłumaczono na język polski podręcznik do programu OPH, a następnie została napisana polska wersja programu oraz podręcznik przystosowany do wymogów stawianych przez Ministerstwo Edukacji Narodowej i Sportu. Wszelkie koszty związane z prowadzeniem programu pokrywa MKCK.

Ośrodek Upowszechniania MPH wydał w ciągu roku następujące publikacje:

- książkę „Międzynarodowe Prawo Humanitarne Konfliktów Zbrojnych. Zbiór Dokumentów” (program we współpracy z Ambasadą Kanady),

- ulotkę „140 lat Międzynarodowego Ruchu Czerwonego Krzyża i Czerwonego Półksiężycy”.

Ponadto przetłumaczono i zredagowano materiał edukacyjny „Dissemination Support Material” (program finansowany przez Delegaturę MKCK w Budapeszcie) oraz współpracowano z wydawnictwem eMPi z Poznania w wydaniu podręcznika do przysposobienia obronnego.

Pracownicy i wolontariusze współpracujący z Ośrodkiem uczestniczyli w wielu naradach i szkoleniach:

- w lutym - spotkanie dyrektorów zarządów okręgowych w Mszanie,
- w czerwcu - szkolenie dowódców oddziałów wyjeżdżających do Iraku w Dowództwie Wojsk Lądowych w Warszawie,
- w lipcu - międzynarodowa konferencja na temat programu „Odkrywamy prawo humanitarne” w Budapeszcie,
- w październiku - warsztaty dot. prawa humanitarne i jego upowszechniania w Debeli Rtić w Słowenii,
- w wykładach w trakcie międzynarodowego szkolenia CIMIC w Kielcach.

Przez cały rok funkcjonowała Biblioteka im. Prof. Mariana Flemminga, udostępniając zbiory studentom, nauczycielom i uczniom.

W ciągu roku odbyły się trzy zaplanowane spotkania Komisji ds. Upowszechniania Międzynarodowego Prawa Humanitarne. Dzięki inicjatywie Komisji realizowano następujące przedsięwzięcia :

- 1 lipca w czasie inauguracji Warszawskiej Szkoły Letniej rozstrzygnięto VII Konkurs im. Prof. Remigiusza Bierzanka na prace licencjackie, magisterskie i doktorskie o tematyce czerwonokrzyżyskiej. W październiku ogłoszono kolejną edycję Konkursu.
- Cykl wykładów „Konflikty zbrojne a media” dla 60 studentów w Instytucie Dziennikarstwa na Uniwersytecie Warszawskim.
- Opracowano „Program upowszechniania Podstawowych Zasad i ideałów ruchu oraz międzynarodowego prawa humanitarne, w tym ochrony znaku do 2006 r.”, który został przyjęty 18 czerwca przez Krajową Radę Reprezentantów. Program przypomina cele, przedmiot i podmioty zobowiązane do upowszechniania oraz obowiązujące zasady i metody realizacji upowszechniania. Precyzuje trzy grupy zadań upowszechniania: podstawowych zasad i wartości humanitarnych, międzynarodowego prawa humanitarne, ochrony znaku.
- Przewodnicząca Komisji prowadziła część obrad podczas dorocznej konferencji dotyczącej aktualnych problemów prawa humanitarne w San Remo, brała udział w spotkaniu doradców prawnych stowarzyszeń krajowych CK i CP, a także w spotkaniu Europejskiej Grupy Wsparcia Prawnego w Genewie, wygłosiła referat na zaproszenie Kolegium Europejskiego w Brugge, uczestniczyła w przygotowaniu posiedzeń Rady Delegatów i Zgromadzenia Ogólnego w czasie Sesji Statutowych.

Swoją działalność kontynuowała Komisja d/s Ochrony Znak - odbyły się trzy spotkania. Pomiędzy spotkaniami podejmowano wiele działań w konsultacji z przewodniczącym i członkami Komisji:

- koordynowano pracę osób odpowiedzialnych za upowszechnianie z zarządami PCK - przekazywano informacje, instrukcje, mat. szkoleniowe – szczególnie intensywna współpraca miała miejsce z Zarządami Okręgowymi w Łodzi, Gdańsku, Białymstoku,

- inicjowano redagowanie przez pracowników Ośrodka Upowszechniania MPH dokumentów i przygotowywanie wydawnictw, w tym opracowanie informatora na temat ochrony znaku dla pracowników i wolontariuszy PCK,
- opiniowano wnioski kierowane do Prezydium ZG PCK o zgodę na użycie znaku, a także umowy zawierane w ramach Sieci Partnerów PCK.

Prowadzono ważniejsze interwencje w przypadkach nadużyć o zasięgu ogólnokrajowym, zwłaszcza w mediach i reklamach.

Upowszechnianie idei, podstawowych zasad i międzynarodowego prawa humanitarnego prowadziły także zarządy okręgowe i rejonowe PCK w całym kraju:

- przeprowadzono 74 kursy, seminaria i warsztaty, w których uczestniczyło 1.760 osób,
- odbyło się 3.126 odczytów, projekcji, pogadanek dla 81.032 osób,
- przeprowadzono 337 konkursów i olimpiad, w których wzięło udział 9.216 osób,
- zorganizowano 603 wystawy,
- zorganizowano 325 innych przedsięwzięć (np. festiwal piosenki, apel szkolny, konkurs na plakaty o określonej tematyce), w których uczestniczyły 11.164 osoby.

DZIAŁALNOŚĆ MŁODZIEŻOWA

Stan organizacyjny ruchu młodzieżowego w roku 2003 przedstawiał się następująco:

Typ jednostki	liczba jednostek	członkowie	wolontariusze
Kluby Wiewiórka w szkołach podstawowych	2 119	72 916	-
Kluby Wiewiórka w przedszkolach	647	27 054	-
SK szkoły podstawowe	3 783	63 310	56 683
SK gimnazja	1 414	30 451	26 205
SK szkoły średnie	1 289	32 648	29 816
SK szkoły wyższe i pomaturalne	31	894	1 379
Grupy SIM PCK	82	1197	1103

W porównaniu z rokiem ubiegłym - o 152 zmniejszyła się liczba Klubów Wiewiórka w szkołach podstawowych oraz o 86 w przedszkolach. Jednak biorąc pod uwagę liczbę placówek i dzieci, które wzięły udział w programie edukacyjnym "Super Wiewiórka-przyjaciółka Oli i Kuby" możemy mówić o większym zaangażowaniu tych jednostek.

W porównaniu z rokiem 2002 zmniejszyła się liczba kół w gimnazjach (o 107), przy jednoczesnym wzroście liczby członków o 1.767 osób.

Zmniejszyła się także liczba kół i ich członków w szkołach podstawowych i średnich. Liczba akademickich kół PCK, utrzymała się na takim samym poziomie jak w roku ubiegłym, jednocześnie niemal podwajając liczbę członków (z 480 na 894) i wolontariuszy (z 760 na 1.379).

Liczba grup SIM PCK wzrosła o 2, przy jednoczesnym zwiększeniu się liczby członków o 315 osób oraz wolontariuszy o 326 osób.

Młodzież PCK w ciągu całego 2003 roku podejmowała wiele różnorodnych działań związanych z celami statutowymi pracy Stowarzyszenia, takimi jak:

-organizacja i udział w Mistrzostwach Pierwszej Pomocy PCK;

- organizowanie punktów i udzielanie pierwszej pomocy w czasie akcji "Wakacje z pierwszą pomocą";
- uczestnictwo i pomoc w ogólnopolskich Kampaniach takich jak: "Gorączka Żłota"; "Wielkanoc z PCK", "Wyprawka dla żaka", Kampania Walki z Głodem, "Czerwonokrzyska Gwiazdka", Światowy Dzień AIDS, Akcja Znicz;
- Festiwal Piosenki Czerwonokrzyskiej w Krajence;
- kontynuacja kampanii Międzynarodowej Federacji Stowarzyszeń CK i CP "Prawda o AIDS. Przekaż ją dalej";

Na szczeblu centralnym zorganizowano:

- 1) zabezpieczenie z zakresu pierwszej pomocy XV Jubileuszowej Międzynarodowej Parafiady Dzieci i Młodzieży w Warszawie;
- 2) imprezę "Dzieci – dzieciom" organizowaną w Sali Kongresowej w Warszawie dla dzieci specjalnej troski;
- 3) pokazy pierwszej pomocy podczas Pikniku „Bezpieczne Wakacje”, który odbył się w 17 czerwca na terenie Klubu Sportowego "Hutnik" w Warszawie. Współorganizatorami imprezy byli: TPD, Fundacja Bank Żywności SOS oraz Fundacja Pożywienie Darem Serca. Wzięło w nim udział ok. 200 dzieci z wychowawcami.

W roku 2003 została przeprowadzona kolejna edycja konkursu na teatryki o tematyce czerwonokrzyskiej. W tym roku do etapu centralnego napłynęło kilkadziesiąt zgłoszeń, spośród których zakwalifikowano 5 zespołów z: Łodzi, Myślenic, Zahutynia (woj. podkarpackie), Starych Bielic (woj. zachodniopomorskie) i Szubina (woj. kujawsko-pomorskie). Grand Prix zdobył teatrzyk z Szubina.

W związku z jubileuszem 40- lecia istnienia Grup Społecznych Instruktorów Młodzieżowych PCK przeprowadzono konkurs na czerwonokrzyską stronę internetową, którego pomysłodawcą była Krajowa Rada Młodzieżowa PCK. Spośród 37 uczestników biorących udział w etapie pierwszym, w którym oceniane były: szata graficzna, obsługa i treść stron, do finału zostało zakwalifikowanych 10 osób. Ich zadaniem było zaprezentowanie swoich prac przed komisją konkursową – ocenie w tym etapie podlegała ogólna wiedza z tematyki poruszanej w pracy, ogólne wiadomości z zakresu działania Internetu i funkcjonowania stron internetowych oraz sposób i forma prezentacji. Konkurs odbywał się w dwóch kategoriach wiekowych: szkół gimnazjalnych oraz ponadgimnazjalnych.

Podobnie jak w latach ubiegłych PCK był organizatorem wycieczek dzieci i młodzieży. W 2003 roku placówki wycieczek zorganizowane zostały przez wszystkie zarządy okręgowe PCK. W koloniach i obozach uczestniczyły ogółem 6 483 osoby (o 1 009 osób więcej, niż w 2002 r.).

Poza formami stacjonarnymi zorganizowano także półkolonie, w których wzięło udział 1 561 uczestników.

Akcja letnia przeznaczona była głównie dla dzieci i młodzieży z rodzin ubogich, stąd najczęściej kolonii i obozów miało charakter socjalny (70 turnusów). Ponadto zorganizowano 12 turnusów zdrowotnych i kontaktowych oraz 24 obozy.

Po raz pierwszy, przy współudziale biura ZG PCK, dzięki wsparciu finansowemu Rady Pań PCK oraz staraniom Krajowej Rady Młodzieżowej PCK zorganizowano 2 ogólnopolskie turnusy kolonijne dla 180 dzieci oraz – po 14 latach przerwy - ogólnopolski obóz dla Społecznych Instruktorów Młodzieżowych PCK w Sulejowie, w którym uczestniczyło 80 osób zrzeszonych w grupach SIM PCK i Szkolnych Kołach PCK.

Przedstawiciele młodzieży PCK brali udział w międzynarodowych obozach letnich zorganizowanych w Niemczech, Szwajcarii, Austrii i Jugosławii.

Cały rok 2003 obfitował w organizację licznych spotkań, uroczystości, „złazów” młodzieżowych i różnorodnych działań związanych z obchodami jubileuszu 40-lecia istnienia Grup SIM PCK. Wśród nich można wyróżnić: I Wojewódzki Złaz Młodzieży PCK w Zgierzu, uroczyste spotkania Młodzieży PCK w Warszawie, Tomaszowie Mazowieckim, Bydgoszczy i innych miastach.

Podjętych zostało wiele działań mających na celu dotarcie do wszystkich jednostek podstawowych Ruchu Młodzieżowego PCK. Wydany został dokument „Struktura i zasady działania Ruchu Młodzieżowego PCK”, zatwierdzony uchwałą nr 23/03 przez Krajową Radę Reprezentantów.

Wznowiono wydawanie Informatora Młodzieży PCK redagowanego przez Krajową Radę Młodzieżową PCK.

Realizując cele zawarte w „Założeniach programowych Ruchu Młodzieżowego na lata 2003- 2006” Krajowa Rada Młodzieżowa PCK opracowała nowe propozycje programów adresowanych do dzieci i młodzieży oraz opiekunów SK PCK i Klubów Wiewiórka. Sukcesem zaowocował program „Super Wiewiórka - przyjaciółka Oli i Kuby”, który zyskał aprobatę nie tylko adresatów i realizatorów, ale także Ministerstwa Edukacji Narodowej i Sportu. Dzięki dotacji MENiS wydany został „Poradnik metodyczny” do tego programu. Na przełomie maja i czerwca przeprowadzono w Zgierzu ogólnopolskie szkolenie przygotowujące koordynatorów programu, w którym uczestniczyło ponad 30 osób. Efektem realizacji pierwszej półrocznej fazy programu jest przeszkolenie prawie 20 000 dzieci w 517 placówkach. Pomimo zmniejszenia ogólnej liczby Klubów Wiewiórka” - dzięki programowi utworzono 280 nowych Klubów.

W ramach przygotowań do Regionalnej Kampanii Walki z Głodem przedstawiciele kilku państw Europy Środkowo-Wschodniej spotkali się w lipcu w Zgierzu. Uczestniczył w nim Regionalny Koordynator ds. Młodzieży z Delegatury Federacji w Budapeszcie.

W listopadzie w Zgierzu odbyło się ogólnopolskie spotkanie przedstawicieli rad młodzieżowych, podczas którego pracowano nad wdrożeniem nowych programów adresowanych do jednostek podstawowych Ruchu Młodzieżowego PCK.

W minionym roku przedstawiciele KRM PCK oraz pracownicy biura ZG PCK uczestniczyli także:

- w siódmym spotkaniu ERNA (Europejska Sieć Stowarzyszeń CK i CP z zakresu HIV/AIDS) mającym miejsce na Łotwie, nawiązując współpracę z innymi Stowarzyszeniami Krajowymi z zakresu tej tematyki ze szczególnym uwzględnieniem edukacji rówieśniczej,
- w szkoleniu z zakresu HIV/ AIDS organizowanym przez Młodzież Słowackiego Czerwonego Krzyża.

WSPÓŁPRACA MIĘDZYNARODOWA

Kontynuując poprzednio realizowane kierunki współpracy, Polski Czerwony Krzyż

utrzymywał ściśle kontakty z Międzynarodową Federacją Stowarzyszeń Czerwonego Krzyża i Czerwonego Półksiężycy oraz z Międzynarodowym Komitetem Czerwonego Krzyża, w tym z Regionalnymi Delegaturami obu tych instytucji w Budapeszcie. Odbyło się kilka wizyt delegatów MKCK i Federacji w ZG PCK, a pracownicy i wolontariusze naszego Stowarzyszenia brali udział w konferencjach, warsztatach i seminariach szkoleniowych dotyczących różnych dziedzin działalności.

Najważniejszymi spotkaniami Międzynarodowego Ruchu były sesje statutowe, a mianowicie Zgromadzenie Ogólne, Rada Delegatów oraz Konferencja Międzynarodowa Czerwonego Krzyża i Czerwonego Półksiężycy, które miały miejsce w Genewie w dniach 28 listopada – 6 grudnia. PCK był reprezentowany przez: Aleksandra Małachowskiego - prezesa ZG PCK, przewodniczącego Delegacji, dr Elżbietę Mikos – Skuzę - przewodniczącą Komisji ds. Upowszechniania MPH, Wiceprzewodniczącą obrad Konferencji w części dotyczącej MPH, Michała Mikołajczyka - Przewodniczącego Krajowej Rady Młodzieżowej PCK oraz Katarzynę Derlicką - pracownika Biura ZG PCK odpowiedzialnego za współpracę międzynarodową.

Na Zgromadzeniu Ogólnym 28-30 listopada wybrano pana Marku Niskala z Fińskiego Czerwonego Krzyża na nowego Sekretarza Generalnego Federacji. Przyjęto także trzy nowe stowarzyszenia: Czerwony Krzyż Wysp Cooka, Kazachski Czerwony Półksiężyc oraz Mikronezyjski Czerwony Krzyż, powiększając tym samym liczbę uznanych stowarzyszeń krajowych do 181. Sekretariat Federacji przedstawił sprawozdanie ze stanu ogólnego Federacji oraz szczegółowe raporty z pracy komisji powołanych na poprzednim Zgromadzeniu: ds. rozwoju, ds. młodzieży, ds. zdrowia, ds. HIV/AIDS oraz ds. przygotowania na wypadek klęsk i katastrof. Odbyły się również prace w grupach roboczych dotyczące: nowych form katastrof, wolontariatu i młodzieży, konkurencji między organizacjami humanitarnymi, nowych zagrożeń dla pokoju i bezpieczeństwa oraz nowych form ubóstwa. Zaprezentowano także wstępną ocenę „Strategii 2010” oraz obecną sytuację finansową Federacji.

PCK reprezentował region Europy podczas uroczystego otwarcia Zgromadzenia, członkowie delegacji PCK zabierali głos w grupie roboczej ds. wolontariatu i młodzieży oraz podczas obrad plenarnych w sprawach dotyczących metod działania Federacji.

Rada Delegatów (30 listopada–2 grudnia) w znacznej mierze była poświęcona przygotowaniom Ruchu do nadchodzącej 28 Międzynarodowej Konferencji CK i CP. Komisja Stała przedstawiła sprawozdanie ze swojej działalności od ostatniej Rady Delegatów w 2001 r. oraz szczegółowe sprawozdania dotyczące: biotechnologii, broni i ludzkości; znaku; pomocniczej roli stowarzyszeń krajowych, jak również wdrażania Strategii Ruchu oraz Porozumienia z Sewilli. Przewiedziono sprawozdania z realizacji rezolucji przyjętych podczas ostatniej Rady, m.in. w sprawie uchodźców, międzynarodowego prawa reagowania w przypadku katastrof, wybuchowych pozostałości wojny i strategii Ruchu w kwestii min, a także ochrony dóbr kultury w czasie konfliktów zbrojnych. Rada zakończyła się przyjęciem 11 nowych rezolucji.

PCK przedstawił sprawozdanie z działań oraz uwagi dotyczące ochrony dóbr kultury w czasie konfliktów zbrojnych, sprawozdanie z działań oraz uwagi w kwestii tolerancji i niedyskryminacji, kampanii regionalnych oraz sprawozdanie z działań i uwagi dotyczące problemu min i wybuchowych pozostałości wojny.

28 Konferencja Międzynarodowa CK i CP (2-6 grudnia) przebiegła pod hasłem: „W obronie ludzkiej godności” i skupiała się na 4 tematach przewodnich:

1. Problem osób zaginionych podczas konfliktów zbrojnych
2. Humanitarny koszt użycia niektórych rodzajów broni w działaniach zbrojnych
3. Zmniejszanie ryzyka i zasięgu katastrof oraz udoskonalanie mechanizmów reagowania

4. Zmniejszanie ryzyka HIV/AIDS i innych chorób zakaźnych

Obok oficjalnego programu obrad plenarnych, odbyły się liczne warsztaty i spotkania informacyjno-robocze poświęcone szczegółowym zagadnieniom czerwono krzyżskim.

W trakcie Konferencji odbyły się także wybory do Stałej Komisji – najwyższego ciała Ruchu. Spośród 9 kandydatów wybrani zostali przedstawiciele: Jordańskiego CP, Kanadyjskiego CK, Francuskiego CK, Duńskiego CK i Chilijskiego CK.

Ponadto, podczas Konferencji wszystkie delegacje były zachęcane do składania tzw. zobowiązań humanitarnych, które powinny zostać wypełnione do następnej Konferencji Międzynarodowej w 2007 r.

Konferencja zakończyła się przyjęciem Deklaracji, Agendy Działań Humanitarnych oraz Rezolucji dotyczącej kontynuacji prac w celu przyjęcia trzeciego Protokołu Dodatkowego do Konwencji Genewskich (w sprawie znaku).

Przedstawiciele PCK brali bardzo aktywny udział w przebiegu Konferencji: delegatka PCK pełniła funkcję wiceprzewodniczącej obrad Konferencji w części dotyczącej MPH, zabierali głos w kwestii udzielania pomocy w przypadku katastrof i wdrażania międzynarodowego prawa reagowania w katastrofach (IDRL) oraz na temat problemu użycia niektórych rodzajów broni. Delegacja PCK wniosła także istotny wkład w prace komitetu redagującego końcowe dokumenty Konferencji.

PCK podpisał 4 zobowiązania: dotyczące osób zaginionych, ochrony dóbr kultury, wdrażania programów edukacyjnych, jak Odkrywamy Prawo Humanitarne (EHL), walki z HIV/AIDS.

Ważnym wydarzeniem na szczeblu regionalnym było zorganizowane w Bratysławie w dn. 12-14 czerwca przez Delegaturę Międzynarodowej Federacji i Słowacki Czerwony Krzyż "Spotkanie Partnerskie", w którym uczestniczyli: pracownik biura ZG PCK odpowiedzialny za współpracę międzynarodową i przewodniczący Krajowej Rady Młodzieżowej PCK. Celem spotkania było ułatwienie potencjalnym partnerom wzajemnego poznania się, nawiązanie kontaktów, wymiana doświadczeń i wypracowanie propozycji dotyczących wspólnych działań. Uczestniczyli w nim przedstawiciele krajowych stowarzyszeń z Europy środkowej i zachodniej oraz Międzynarodowej Federacji i MKCK.

Omawiano m.in. zagadnienia dotyczące HIV/AIDS, migracji, przygotowań i reagowania na wypadek klęsk i katastrof, problemy wolontariatu i młodzieży. Szczególna uwaga została poświęcona przyszłości Delegatury Regionalnej Federacji oraz kwestii rozszerzenia UE i jej wpływu na Stowarzyszenia w regionie.

W 2003 r. znaczna część aktywności międzynarodowej PCK była związana z Biurem Łącznikowym Czerwonego Krzyża w Brukseli oraz procesem rozszerzenia UE. Przedstawiciele PCK uczestniczyli w kilku spotkaniach informacyjno-szkoleniowych, zorganizowanych przez Biuro CK/UE, mających na celu zapoznanie PCK z instytucjami UE i przygotowanie do funkcjonowania w zjednoczonej Europie. Dotychczas PCK miał status obserwatora, natomiast po formalnym rozszerzeniu UE, wraz z 1 maja 2004 stanie się pełnoprawnym członkiem Biura Łącznikowego CK/UE.

W celu rzetelnego przygotowania Stowarzyszenia do funkcjonowania w rozszerzonej Unii Europejskiej biuro ZG PCK opracowało wstępny projekt w tym przedmiocie, który będzie finansowany i realizowany przy ścisłej współpracy z Holenderskim CK przez kolejne dwa lata.

Przygotowano projekt dotyczący Centrum Edukacji Pierwszej Pomocy i złożono go w czerwono krzyżskim Funduszu Cesarzowej Japońskiej Shoken. Decyzje o przyznaniu środków zostaną ogłoszone w kwietniu 2004 r.

Od drugiej połowy roku trwały intensywne prace nad programem rozwoju instytucjonalnego PCK i przygotowaniem projektu do Federacyjnego Funduszu Rozbudowy Potencjału (Capacity Building Fund). W ramach tego procesu przedstawiciele PCK byli wspierani przez ekspertów Federacji i innych Stowarzyszeń (Islandzki CK) oraz odbyli wizyty robocze i uczestniczyli w warsztatach zorganizowanych przez Regionalną Delegaturę Federacji, mających przygotować ich fachowo do w/w procesu.

Przeprowadzono sondaż wśród 16 zarządów okręgowych na temat współpracy międzynarodowej na szczeblu terenowym. Współpracę taką prowadzi 8 zarządów okręgowych i kilkanaście zarządów rejonowych, głównie z Niemieckim CK, jak również na mniejszą skalę z Czeskim, Słowackim, Ukraińskim, Chorwackim, Węgierskim i Flamandzkim CK. W 2003 r. Podkarpacki ZO zawarł pisemne porozumienie o współpracy z Ukraińskim CK, a Małopolski ZO z Węgierskim CK. ZO i wiele ZR wyraziło zainteresowanie w nawiązaniu i rozwoju współpracy z Niemieckim CK w różnych dziedzinach działalności czerwonokrzyskiej, ze szczególnym podkreśleniem współpracy młodzieżowej, wolontariuszy, szkoleń i pomocy ofiarom klęsk. W oparciu o te dane w ostatnim kwartale opracowywano koncepcję spotkania partnerskiego jednostek terenowych PCK i Niemieckiego CK, w celu nawiązania bliższej współpracy na szczeblu terenowym między dwoma Stowarzyszeniami. Spotkanie to odbędzie się w pierwszym kwartale 2004 r.

Podobnie jak w latach poprzednich, PCK korzystał z wielu materiałów przygotowanych przez Międzynarodową Federację i MKCK. W ubiegłym roku przetłumaczono i przekazano do ZO PCK 13 rezolucji podjętych przez Radę Delegatów na konferencji w Genewie, w listopadzie 2001 r.

Ponadto upowszechniono różne materiały informacyjne, wytyczne itp. przygotowane przez poszczególne organy Ruchu i dotyczące różnych zagadnień programowych (np. problematyki HIV/AIDS, międzynarodowego prawa humanitarnego, współpracy z innymi organizacjami międzynarodowymi, struktury i mechanizmów działania Federacji jako całości).

W 2003 r. w Magazynie Międzynarodowego Ruchu CK i CP (*RC/RC Magazine*) ukazał się także artykuł o historii Warszawskiej Szkoły Letniej, autorstwa PCK.

B I U R O I N F O R M A C J I I P O S Z U K I W A Ń

Biuro Informacji i Poszukiwań nadal wykonywało swoje podstawowe zadania na rzecz ofiar II wojny światowej, konfliktów zbrojnych i klęsk żywiołowych.

W ciągu roku wpłynęło ogółem 29.506 listów z kraju i z zagranicy. Łącznie w wymienionym okresie załatwiono 27.554 sprawy, z tego :

- wydano 2.782 zaświadczenia pozytywne, potwierdzające losy wojenne
- przekazano 8.886 informacji o negatywnym wyniku starań o dokumenty
- ustalono aktualne miejsca pobytu 582 osób poszukiwanych
- przekazano 1.096 informacji o negatywnym wyniku poszukiwań
- rozpoczęto 3.170 poszukiwań rodzin
- podjęto starania o uzyskanie dokumentów z archiwów krajowych i zagranicznych w 2.334 indywidualnych sprawach
- ustalono miejsca pochowania 158 żołnierzy i cywilnych ofiar wojny
- przekazano 55 informacji o negatywnym wyniku poszukiwań grobów wojennych

- przeprowadzono korespondencję z odpowiednimi instytucjami w 259 sprawach poszukiwań grobów wojennych i ekshumacji
- przekazano 73 „message” / wiadomości rodzinne / na teren b. Jugosławii i innych krajów objętych konfliktami zbrojnymi
- w sprawach różnych wysłano 8.149 listów (korespondencja krajowa i zagraniczna)
- zarejestrowano do kartoteki 1.779 nowych dokumentów w języku polskim i językach obcych – uzyskane z archiwów krajowych i zagranicznych
- przyjęto 6.460 interesantów.

Kontynuowana była również ekshumacja zwłok żołnierzy niemieckich, poległych na terytorium Polski w czasie II wojny światowej. Ekshumowano szczątki ok. 8.000 żołnierzy. W ekshumacji uczestniczyli przedstawiciele zarządów okręgowych PCK, sporządzając odpowiednie protokoły, które zostały zarejestrowane przez pracowników Biura.

W dniach 23-24 października w Kątach Rybackich odbyła się Konferencja przedstawicieli Muzeów b. hitlerowskich obozów koncentracyjnych oraz Naczelnej Dyrekcji Archiwów Państwowych - „Komputeryzacja archiwów polskich muzeów – miejsc pamięci”, zorganizowana przez Kierownictwo Muzeum obozu koncentracyjnego Stutthof. Podczas konferencji przedstawiciele poszczególnych muzeów prezentowali programy dotyczące skomputeryzowanych zasobów. W konferencji uczestniczyli przedstawiciele Biura Informacji i Poszukiwań.

W dniach 12-14 XI Międzynarodowy Komitet Czerwonego Krzyża w Genewie zorganizował Konferencję Kierowników Biur Poszukiwań Narodowych Stowarzyszeń Czerwonego Krzyża, poświęconą omówieniu dalszej współpracy, szczególnie w zakresie poszukiwań ofiar współczesnych konfliktów zbrojnych na świecie i pomocy w łączeniu rodzin, rozdzielonych na skutek konfliktów.

W 2003 r. opracowany został dokument p.n. „Krótkofalowa i długofalowa analiza możliwości usprawnienia pracy Biura Informacji i Poszukiwań PCK za pomocą środków informatycznych i związanych z nimi zmian organizacyjnych”. Dzięki temu opracowaniu możliwe stało się podjęcie planowych działań zmierzających do stworzenia w przyszłości cyfrowego archiwum Biura.

Pierwszym etapem komputeryzacji było opracowanie w ub.r. elektronicznej „Bazy Danych”, umożliwiającej wprowadzenie indywidualnych kart ewidencyjnych zarejestrowanych osób i spraw. Program ten wdrożony został w 2002 r. Jednak pełne wprowadzenie do bazy kartoteki ogólnej, zawierającej obecnie ok. 7.000.000 kart jest procesem długotrwałym, wymagającym wielu lat pracy.

Istotą komputerowego opracowania zasobów Biura Informacji i Poszukiwań staje się digitalizacja dokumentów w celu ich zabezpieczenia oraz łatwego i szybkiego korzystania przez użytkowników, wprowadzenie do bazy danych wszystkich istotnych informacji zawartych w treści dokumentu, powiązanie treści dokumentu z obrazem, sporządzenie komputerowej kartoteki osobowej z uwzględnieniem możliwie pełnych danych. W tym celu zaprojektowany został moduł umożliwiający przeniesienie map i skorowidzów sztabowych z okresu II wojny światowej do systemu Bazy Danych oraz moduł rozszerzający tę Bazę o możliwość zapisu dokumentu w formie obrazu.

Kolejnym etapem było opracowanie programu „Baza Wiedzy”.

Biuro Informacji i Poszukiwań podczas swojej wieloletniej działalności brało udział w licznych akcjach prowadzonych na rzecz ofiar II wojny światowej i innych konfliktów, przy których pracownicy zdobyli znaczną wiedzę dotyczącą najnowszej historii oraz doświadczenia, wykorzystywane w bieżącej pracy. Stworzony system pozwoli na zebranie i usystematyzowanie informacji, zarówno w zakresie przeszłej / historycznej / jak i bieżącej działalności Biura, ułatwiając dostęp do wszystkich przetwarzanych informacji.

Zmniejszająca się ilość wpływającej do Biura korespondencji pozwoliła na wznowienie wprowadzania do bazy danych oryginalnych dokumentów – łącznie 35.087. Kontynuowany był przegląd spraw załatwianych w latach ubiegłych, połączony z likwidacją zbędnych przedakt, w celu pozyskania miejsca w archiwum na nowe dokumenty.

PROMOCJA STOWARZYSZENIA

Główne działania promocyjne w 2003 r. dotyczyły ogólnopolskich kampanii pomocowych, edukacyjnych i promocyjnych oraz usprawniania komunikacji wewnętrznej i zewnętrznej.

Przeprowadzono następujące kampanie ogólnopolskie:

Wielkanoc z PCK (kwiecień):

Podczas kampanii promowano akcję „Pisanka”, polegającą na malowaniu pisanek przez dzieci i dokładaniu ich do paczek świątecznych. Organizowano również tradycyjne śniadania wielkanocne.

8 maja/ Tydzień PCK:

Przed rozpoczęciem kampanii przygotowano propozycje działań dla zarządów okręgowych i rejonowych. Zarządy terenowe przeprowadziły tradycyjnie pokazy pierwszej pomocy, zorganizowały punkty mierzenia ciśnienia i akcje poboru krwi.

W całym kraju prowadzona była kwesta, z której dochód przeznaczono na dofinansowanie wypoczynku letniego dzieci i młodzieży.

8 maja na Starym Mieście w Warszawie zorganizowano akcję dekorowania przechodniów „czerwonokrzyskimi kotylionami” – znakiem solidarności z humanitarną działalnością PCK.

Ponadto, wspólnie z detaliczną Siecią Parterów PCK, kotylionami udekorowano pracowników sklepów. Kotylionami udekorowano także prezenterów programów informacyjnych telewizji publicznej.

Gorączka Żłota (marzec – czerwiec):

Akcja, której pomysłodawcą był Łódzki ZO PCK, po raz drugi miała ogólnopolski charakter. Wzięły w niej udział wszystkie zarządy okręgowe, 153 zarządy rejonowe i kilka tysięcy placówek edukacyjno – wychowawczych. Dzięki akcji zebrano ponad 20.000 kilogramów „złotych monet”, uzyskując w ten sposób ponad 220.000 złotych na dofinansowanie wypoczynku letniego dla najbiedniejszych dzieci. Ponadto przygotowany został ogólnopolski, uniwersalny plakat.

Pomoc nie może czekać (czerwiec – sierpień):

Kampanię rozpoczęły XI Mistrzostwa Pierwszej Pomocy PCK, kontynuowano ją przez całe wakacje. W trakcie jej realizacji wiele zarządów PCK korzystało z materiału edukacyjno – promocyjnego przygotowanego przez biuro ZG PCK w 2002 r.

W ramach akcji jednostki terenowe prowadziły punkty konsultacyjne, pokazy udzielania pierwszej pomocy, pogadanki, prelekcje, zabezpieczały imprezy masowe, audycje radiowe i telewizyjne, wykorzystując między innymi turnusy półkolonii, kolonii i obozów. Wszystkie te działania skierowane były na zrealizowanie dwu celów akcji: upowszechnianie zasad udzielania pierwszej pomocy oraz promocji Polskiego Czerwonego Krzyża jako eksperta w tym zakresie, o czym może świadczyć uzyskanie uprawnień do prowadzenie szkoleń zgodnie z wymogami Unii Europejskiej.

Wyprawka dla żaka (sierpień- wrzesień):

W skali całego kraju udało się pozyskać prawie 15 tysięcy szkolnych wyprawek, o łącznej wartości około 750.000 złotych, które trafiły do najbardziej potrzebujących dzieci.

Kampania PCK Walki z Głodem (październik):

Celem kampanii było pozyskanie wymiernych środków na walkę z głodem i niedożywieniem. oraz podniesienie świadomości wśród społeczeństwa polskiego dotyczącego zjawisk głodu i nędzy.

Podczas przygotowań do kampanii po raz pierwszy zorganizowano spotkanie dla jej koordynatorów z zarządów okręgowych. Celem spotkania było wspólne opracowanie założeń i propozycji przebiegu kolejnej edycji kampanii. Przygotowano szczegółowy opis programu i kampanii. Dzięki wsparciu finansowemu Federacji CK i CP wydano i rozesłano w teren specjalne naklejki oraz CD zawierające wszystkie niezbędne informacje dot. kampanii.

W związku z przygotowaniem do kampanii na poziomie regionu Europy Centralnej, w Zgierzu odbyło się spotkanie jej koordynatorów z kilku państw. Przygotowane zostały założenia tegorocznej kampanii wraz z wzorem plakatu, ulotki etc. Spotkanie zorganizowano wspólnie z Krajową Radą Młodzieżową PCK. Wszystkie koszty związane ze spotkaniem pokryte zostały przez Międzynarodową Federację CP i CP.

Kampania stała się kolejnym przykładem dużej aktywności PCK na arenie międzynarodowej, dzięki naszym zabiegom kampania prowadzona była przez 8 państw, co było podkreślane we wszystkich międzynarodowych informacjach prasowych.

W ramach kampanii jednostki terenowe prowadziły kwesty, zbiórki darów na giełdach, targach i sklepach. Coraz większym zainteresowaniem cieszy się akcja sprzedaży pozyskanego wcześniej pieczywa oraz akcja “koperta”- zbiórka pieniędzy w restauracjach przy użyciu specjalnie w tym celu przygotowanych kopert. Pozyskane w ten sposób dary i środki finansowe przeznaczono na dofinansowanie obiadów w szkolnych stołówkach, przeprowadzenie akcji zbiorowego żywienia; dary przekazano szpitalom i domom opieki. Główną grupą docelową były dzieci i młodzież.

Po raz kolejny w Centrum Sztuki Współczesnej w Warszawie zorganizowano wystawę poświęconą problemowi głodu w Polsce i na świecie, połączoną ze spotkaniem z przedstawicielkami korpusu dyplomatycznego akredytowanego na terenie Polski. Udało się pozyskać sponsorów na wynajęcie pomieszczenia, poczęstunek, bezpłatny druk zaproszeń, sesję fotograficzną i opracowanie plakatu. Akcja organizowana przy wsparciu Ministerstwa Spraw Zagranicznych RP. Podczas spotkania odbyła się wystawa zdjęć obrazujących działania Stowarzyszeń Czerwonego Krzyża i Czerwonego Półksiężycyca w walce z głodem.

W restauracji Honoratka odbyła się konferencja prasowa rozpoczynająca kampanię i promującą akcję „Koperta”. W gmachu Senatu PR zorganizowano wystawę i zbiórkę pieniędzy.

Kampania PCK walki z głodem staje się elementem działania wszystkich jednostek terenowych. Wiele zarządów po raz pierwszy podjęło niektóre działania np. akcję „koperta”. Sukcesem zakończyła się akcja „Podziel się kanapką ze swoim kolegą” oraz akcja pieczenia i sprzedaży ciast. Dużą zaletą tej kampanii jest fakt, iż w jej ramach można podejmować wiele działań, dostosowując je do potrzeb i możliwości społeczności lokalnej. Kampania i podejmowane w jej ramach akcje, spotkały się z dużym zainteresowaniem ze strony mediów.

Czerwonokrzyska Gwiazdka (grudzień):

Jest to tradycyjna akcja podejmowana przez wszystkie zarządy PCK. W ramach akcji przygotowano paczki świąteczne i wigilie dla osób najuboższych.

Podczas każdej z wyżej wymienionych kampanii prowadzono obsługę medialną, m. in.: przygotowano informacje prasowe i informacje na stronę internetową, spotkania i wywiady z dziennikarzami, monitorowano działania zarządów okręgowych PCK.

Program Rozwoju Komunikacji

Zakończono pracę nad „Programem Rozwoju Promocji i Komunikacji w Polskim Czerwonym Krzyżu na lata 2003 – 2010”. Program ten, będąc realizacją założeń Strategii Programowej PCK do 2010 roku, powtarza jej cel strategiczny - „Wypracowanie wizerunku Polskiego Czerwonego Krzyża jako prężnej i nowoczesnej organizacji skutecznej w realizacji swojej misji.” Dokument przedstawia propozycję rozwoju komunikacji i promocji Stowarzyszenia, zawiera przykłady konkretnych rozwiązań, jak i generalnych spostrzeżeń adresowanych do wszystkich poziomów organizacyjnych PCK. Przyjęty uchwałą Krajowej Rady Reprezentantów PCK w czerwcu 2003 r. jest już realizowany, o czym może świadczyć np. zorganizowanie spotkania dla koordynatorów okręgowych „Kampanii PCK walki z głodem”, powstawanie nowych grup e-mailowych, zwiększający się udział zarządów terenowych w ogólnopolskich kampaniach. Dokument został bardzo pozytywnie oceniony przez Międzynarodową Federację CK i CP.

Strona internetowa i poczta elektroniczna

Wzrasta liczba odwiedzin na naszej stronie internetowej, średnio mieliśmy około 400 „wejść” dziennie.

Strona internetowa jest bardzo ważnym źródłem informacji dla członków, wolontariuszy i pracowników PCK, jak i osób spoza organizacji – np. dziennikarzy, studentów.

Doskonałym sposobem na promocję strony internetowej był zorganizowany wspólnie z Krajową Radą Młodzieżową PCK konkurs na „czerwonokrzyską stronę internetową”.

Konkurs spotkał się z bardzo dużym odzewem ze strony środowiska młodzieżowego

Powstaje coraz więcej stron internetowych zarządów terenowych. W dużej mierze odpowiadają one standardom strony ogólnopolskiej, pojawiały się na nich też najważniejsze informacje np. apele, informacje prasowe o rocznicach, czy akcjach ogólnopolskich.

Wzrosła liczba użytkowników systemu poczty elektronicznej, tworzone są również grupy e-mailowe.

Inne działania

Promowano również inne działania podejmowane przez biuro Zarządu Głównego PCK oraz jednostki terenowe PCK np.: Letnia Szkoła Międzynarodowego Prawa Humanitarnego, Międzynarodowy Dzień Pierwszej Pomocy i Europejska Kampania Bezpieczeństwa na Drodze, Konkurs na teatryki o tematyce czerwonokrzyskiej itp. Wsparcie dotyczyło obsługi medialnej (przygotowanie informacji prasowej, umieszczenie informacji na stronie internetowej, opracowanie logo akcji). W biurze promocji mieścił się również punkt

koordynacyjny pierwszej fazy pomocy i przekazywania informacji po trzęsieniu ziemi w Bam pod koniec grudnia 2003 roku.

Wspólnie z Krajową Radą Młodzieżową PCK prowadzony był nowy moduł szkoleń PPP (Proces Planowania Projektu). Obejmuje on szkolenia z zakresu analizy, programowania, wdrażania i ewaluacji projektów realizowanych na podstawie odpowiednio rozpoznanych potrzeb społeczności lokalnej i możliwości PCK..

Kontynuacja szkoleń PPP połączona była z rozpoczęciem programu Międzynarodowej Federacji „Od potrzeb do działania”. Program ten, mający na celu wzmocnienie Stowarzyszenia w zarządach rejonowych, prowadzony był przez regionalnego koordynatora Międzynarodowej Federacji Stowarzyszeń CK i CP

Polski Czerwony Krzyż był inicjatorem i koordynatorem dwóch porozumień o współpracy pomiędzy PCK, a Telewizją Polską S.A oraz Polskim Radiem S.A. Porozumienia te dotyczyły wsparcia medialnego ogólnopolskich kampanii PCK.

Opracowano tematyczne i chronologiczne kalendaria uwzględniające akcje i kampanie PCK oraz kalendaria imprez.

Pracownicy odpowiedzialni za promocję Stowarzyszenia brali udział w wielu innych, nie związanych bezpośrednio z zagadnieniami promocyjnymi, inicjatywach – spotkania w Biurze Czerwonego Krzyża w Brukseli, spotkaniu partnerskim w Bratysławie i pracach grupy roboczej Programu Rozwoju Organizacyjnego Stowarzyszenia prowadzonego wspólnie Międzynarodową Federacją.

Wsparciem działań promocyjnych były różnego rodzaju wydawnictwa:

- Przegląd Czerwonokrzyski
- Informator Młodzieży PCK
- „Gorączka Żłota” – opracowanie plakatu
- "Kampania PCK walki z głodem" – opracowanie plakatu, naklejek, CD
- „Kampania PCK walki z głodem” – opracowanie materiałów edukacyjno - promocyjnych
- "Prawda o AIDS. Przekaż ją dalej" – opracowanie plakatu, ulotek i naklejek, CD, materiałów edukacyjnych i prezentacyjnych dla jednostek biorących udział w kampanii.
- Polska edycja kwartalnika "The Bridge"
- „Super Wiewiórka – przyjaciółka Oli i Kuby” – opracowanie graficzne i skład podręcznika metodycznego
- ulotka z okazji 140-lecia Ruchu CK i CP

POZYSKIWANIE DOCHODÓW

W ramach działań z zakresu pozyskiwania dochodów dzięki współpracy z firmą ANIMEX S.A. zarządy okręgowe otrzymały ponad 13.000 kg wyrobów wędliniarskich wartości 150.000 zł. „Akcja „Podzielmy się radością Świąt”. rozpoczęła się 15 grudnia billboardową kampanią promocyjną, w 500 różnych punktach w kraju, a od 16 grudnia do zarządów okręgowych dostarczono wyroby, wcześniej wybrane i zamówione. Efekt akcji to

ponad 9.240 paczek świątecznych, zawierających co najmniej 2 gatunki wędlin a także spotkania świąteczne, w których wzięło udział 1000 osób.

W ramach promocji akcji ANIMEX przygotował bilbordy, plakaty i kalendarzyki listkowe.

W październiku 2003 r. POLPHARMA S.A. przekazała 72.500 opakowań preparatu w syropie „GRIPEX”, wartości 1.004.125 zł. Preparat został przekazany do zarządów okręgowych PCK; każdy otrzymał do rozdawnictwa wśród potrzebujących średnio 4.500 opakowań.

Inne najważniejsze działania w 2003 r. to prace nad uregulowaniem problemów związanych ze zbiórkami publicznymi, w tym zbiórek odzieży używanej oraz starania o pozyskanie środków na remont siedziby ZG PCK przy ul. Mokotowskiej 14.

Rada Pań PCK

Rada Pań PCK pomagając dzieciom z rodzin najuboższych, osobom samotnym, starszym, chorym skupiła się na tradycyjnych formach, takich jak: pomoc socjalna rodzinom wielodzietnym, dożywianie dzieci w placówkach oświatowych i dofinansowanie letniego wypoczynku.

W ciągu roku Rada Pań PCK:

- dofinansowała dożywianie ponad 120 dzieci, w placówkach, które są pod stałą opieką Rady oraz śniadanie wielkanocne dla rodzin wielodzietnych organizowane przez Zarząd Łódzki PCK na kwotę 27.900 zł.
- udzieliła 20 zapomóg pieniężnych na kwotę 17.500 zł.
- zorganizowała, przy współpracy z KRM PCK kolonie socjalne dla 180 dzieci, w Sulejowie, dofinansowała kolonie organizowane przez zarządy rejonowe PCK w Zabkowicach Śl. i Warszawie. W sumie na akcję letnią w 2003 r. Rada Pań PCK przeznaczyła 154.780 zł.

Ponadto Rada Pań PCK:

- zakupiła komputer ze specjalnym oprzyrządowaniem dla dzieci niepełnosprawnych, włączając się w program „Przełamać izolację” prowadzony przez Mazowieckie Stowarzyszenie na Rzecz Dzieci i Młodzieży z Mózgowym Porażeniem Dziecięcym” w Mińsku Maz. – koszt komputera 5.000 zł,
- ufundowała nagrodę dla najmłodszego laureata Europejskiego Filmowego Festiwalu Integracyjnego „TY i JA” - komputer - 2.470 zł,
- dofinansowała kwotą 14.002 zł koncert „Dzieci – Dzieciom”,
- sfinansowała wycieczkę do Warszawy dla 40 dzieci z Łapiennika Górnego, zorganizowaną wspólnie z Gminnym Ośrodkiem Kultury - koszt. 6.400 zł,
- zorganizowała imprezę dla 320 dzieci z okazji „Mikołajek” 4 grudnia – spektakl „Królewna Śnieżka” w Teatrze Żydowskim w Warszawie. Dzieci otrzymały też paczki ze słodyczami, sokkami, drobnymi upominkami. Koszt tej imprezy wyniósł 7.000 zł,
- dofinansowała kwotą 5.000 zł. zakup węgla dla Domu Interwencji Kryzysowej w Słupsku.

Rada Pań PCK w ciągu roku udzieliła pomocy na łączną kwotę 240.052 zł. Środki te zostały pozyskane z darowizn od firm i osób indywidualnych.

Zbiórkom funduszy towarzyszyły tradycyjne 2 koncerty charytatywne 12 maja i 8 grudnia.

W trakcie koncertu majowego wręczono wyróżnienie „Otwarte Serce” firmie IMPEXMETAL za największe wpłaty w 2002 r.

W 2003 r. Radę Pań PCK wspierali: PKN"ORLEN", PKO BP S.A, Telekomunikacja Polska S.A., Skarbiec S.A., Impexmetal S.A., POLBAU, CIECH S.A., ORBIS S.A., POLPHARMA S.A., Fundacja Eko-Fund, PHZ Intraco. Rafineria Trzebinia, p. Zofia Gaber, p. Józef Oleksy, p. Andrzej Podsiadło oraz p. Czesława Kołcun .

Sieć Partnerów PCK

W 2003 r. zostały podpisane 3-letnie umowy partnerskie z 6. firmami. W ramach zawartych umów, 3 firmy przekazują środki finansowe na realizację projektów programu Sieć Partnerów PCK, a 3 pozostałe firmy świadczą usługi pro – bono. Wśród w/w firm są strategiczni sponsorzy dwóch trzyletnich kampanii: „Oddech życia”, realizowana z firmą farmaceutyczną Novartis oraz „E – Kids Network”, realizowana z firmą komputerową Prokom Software S.A.

„Detaliczna Sieć Partnerów PCK”

W ubiegłym roku „Detaliczna Sieć Partnerów PCK” – program stworzony przy współpracy z firmą partnerską Deutsche Bank PBC - została rozszerzona o kolejne 29 firm, co stanowi 85 punktów sprzedaży detalicznej z istniejących 800 punktów. Detaliczni partnerzy PCK promują kartę Visa Classic PCK udzielając rabatu klientom, którzy nią płacą.

„Bezpieczeństwo na drogach z Misiem Finli”

Kontynuowano działania związane z realizacją kampanii „Bezpieczeństwa na drogach z Misiem Finli”, której partnerem jest firma ubezpieczeniowa Finlife S.A. Kampania ma na celu zapobieganie wypadkom na drogach, szczególnie z udziałem dzieci. Maskotką kampanii jest Miś Finli. W ubiegłym roku Miś Finli odwiedził 230 szkół podstawowych w całej Polsce i rozdał dzieciom ponad 120 tys. odblasków ze swoim wizerunkiem, służących do noszenia przy ubraniu po zmroku. Wiosną odbyły się 4 pikniki rowerowe "Bezpieczne rowerowanie z Misiem Finli" (Lublin, Ciechanów, Zielona Góra, Kraków), mające na celu nauczanie dzieci zachowania bezpieczeństwa na rowerze. Firma Bikeaction przygotowała specjalne konkursy z zakresu bezpieczeństwa oraz materiały dydaktyczne, zawierające m.in. wykaz znaków drogowych oraz zasady poruszania się na rowerze. Po wcześniejszym sprawdzeniu stanu technicznego rowerów dzieci otrzymały naklejki - odblaski z wizerunkiem Misia. W okresie sierpień - wrzesień została przeprowadzona kampania uświadamiająca kierowcom konieczność zachowania bezpiecznej prędkości. W całej Polsce rozwieszono 900 billboardów z hasłem promującym kampanię: "Zwolnij!, Niech nasze aniołki zostaną na Ziemi". Patronat medialny nad kampanią objęło Polskie Radio, emitując spoty z Misiem Finli. Twórcą spotów i billboardów była partnerska agencja - Mccann Erickson. Ponadto została utworzona strona internetowa Misia Finli www.finli.pl.

„E – Kids Network”

W ramach kampanii „E – Kids Network” mają powstać pracownie komputerowe z dostępem do Internetu, w których komputery będą konstrukcyjnie dostosowane do użytku przez osoby, a w szczególności dzieci, niepełnosprawne. W ubiegłym roku została wybrana szkoła, w której powstanie pierwsza tego typu placówka i zostały rozpoczęte działania mające na celu przygotowanie pracowni, obejmujące wybór sprzętu komputerowego oraz zasady funkcjonowania pracowni. Na pracownie zostały przeznaczone środki finansowe w wysokości 51 394 zł.

Program dożywiania

Kontynuowane były działania związane z pozyskiwaniem dochodów na program dożywiania. Programem objęto łącznie 3000 dzieci. Głównym sposobem pozyskiwania dochodów na dożywianie jest serwis SMSowy, uruchomiony przez firmę partnerską PLUS GSM. Abonenci sieci Plus GSM, którzy wysyłają SMS pod numer 7300 o treści "obiad" zapewniają jeden ciepły posiłek. Koszt SMSa wynosi 3 zł plus VAT. W ubiegłym roku abonenci wysłali 160 000 SMSów. PCK i firma Plus GSM wspólnie prowadzą działania marketingowe w celu pozyskania jak największej ilości środków finansowych. W maju rozpoczęła się druga edycja kampanii bilbordowej "Obiad za SMS". W całej Polsce rozwieszono bibordy z wizerunkiem dziewczynki zachęcającej abonentów do wysyłania smsów. Patronat nad programem objęły: Radio ZET, Radio Eska (23 stacje lokalne), 45 lokalnych stacji radiowych, 20 stacji radiowych Plus GSM; 7 czasopism (Top Biografie, Polityka, Puls Biznesu, Tele Tydzień, Newsweek, Wprost); 3 gazety ogólnopolskie (Rzeczpospolita, Super Express, Gazeta Wyborcza, Gazeta Wyborcza - "Duży Format").

Darowizny rzeczowe

Zostały pozyskane darowizny od 3 firm – Polfa Kutno (4000 sztuk multiwitaminy), Fundacja Vodafone (środki finansowe w wysokości 250 000 zł z przeznaczeniem na program dożywiania), S.C. Johnson (środki czystości).

Regionalne Sieci Partnerów PCK

W ubiegłym roku powstała, jako pierwsza w Polsce, Regionalna Sieć Partnerów na terenie Dolnośląskiego Zarządu Okręgowego PCK.

W marcu przedstawiciele firm będących członkami „Sieci Partnerów” spotkali się z Prezydentem RP Aleksandrem Kwaśniewskim, Honorowym Patronem programu.

W 2003r w ramach programu „Sieć Partnerów PCK” na konto wpłynęło **1.366.259 zł.**

ZAGADNIENIA ORGANIZACYJNE

Stany organizacyjne

Stany organizacyjne we wszystkich strukturach oraz porównanie z rokiem poprzednim przedstawia poniższe zestawienie.

Rodzaj jednostek	Jednostki podstawowe			Członkowie PCK		
	2002	2003	różnica	2002	2003	różnica
Koła środowiskowe/ zakładowe	498	456	- 42	11887	10491	- 1396
Kluby HDK	1782	1744	- 38	29232	24065	-5167
Jednostki Młodzieżowe	7261	6599	-662	141144	128500	-12644
Razem:	9541	8799	-742	182263	163056	- 19207

Z danych tych wynika, że nastąpiło dalsze zmniejszenie liczby wszystkich jednostek podstawowych i liczby ich członków, zarówno wśród młodzieży, jak i w środowisku osób dorosłych. Oznacza to, że trwający od lat proces nie uległ zahamowaniu, mimo uchwał i zaleceń Krajowej Rady Reprezentantów.

Realizacja Uchwały nr 19/2003 Krajowej Rady Reprezentantów PCK

z dn. 28.06.2003 r. w sprawie ujawnionych nieprawidłowości w przestrzeganiu zasad statutu w niektórych rejonach PCK.

Zgodnie z zobowiązaniem zawartym w powyższej uchwale, Zarząd Główny PCK wydał zalecenia organizacyjne określające sposoby rozwiązywania i likwidowania nieprawidłowości statutowych dot. członkostwa zwyczajnego, jednostek podstawowych i struktur rejonowych PCK (Uchwała nr 141/2003 ZG PCK z 22.09.2003 r.). Jednocześnie Krajowa Rada zobowiązała wszystkie okręgowe rady reprezentantów, aby do końca listopada 2003 r. zapoznały się z informacją dołączoną do uchwały oraz dokonały na tym tle oceny działalności ich zarządów okręgowych i rejonowych. Protokoły z zebrań wraz z materiałami miały być przekazane do ZG w grudniu.

Wg dokumentacji nadesłanej do biura ZG realizacja tych zaleceń jest następująca:

1. Okręg Dolnośląski

Brak informacji o realizacji uchwały.

Zarząd Okręgowy z dniem 31.10.2003 r. został zawieszony uchwałą Zarządu Głównego. Do końca roku zebrania ORR nie było.

2. Okręg Kujawsko – Pomorski

- na zebraniu Zarządu Okręgowego w dn. 24.09. powołano specjalny zespół, który dokonał analizy materiałów nadesłanych z zarządów rejonowych, a wypracowane wnioski przedłożył Zarządowi Okręgowemu w dn. 26.11. Na tej podstawie ZO podjął uchwałę nr 67/2003 zobowiązującą wszystkie ZR do wyeliminowania nieprawidłowości statutowych oraz przygotowania programów naprawczych (do końca stycznia 2004 r.)
- Okręgowa Rada Reprezentantów (w dn. 17.12), po zapoznaniu się z powyższą uchwałą i załączoną analizą postanowiła, że:
  - a) do końca marca 2004 r. ZO dokona ponownej analizy powyższych spraw
  - b) do końca czerwca 2004 r. ZO i ORR podejmie ostateczne decyzje, w tym związane z likwidacją niektórych ZR.

W trakcie tego posiedzenia ORR podjęła uchwałę o utworzeniu nowej struktury rejonowej w Sępólnie Krajeńskim.

3. Okręg Lubelski

- wszystkie ZR przeprowadziły ocenę realizacji uchwały KRR, a na tej podstawie ZO dokonał analizy (na dzień 31.10.)
- powyższe materiały zostały przedstawione Okręgowej Radzie Reprezentantów w dn. 22.11.; Rada zobowiązała wszystkie rady i zarządy rejonowe do ponownej analizy oraz postanowiła jeszcze raz wrócić do tego tematu celem podjęcia decyzji porządkujących sprawy organizacyjne na terenie Okręgu.

Uchwałą ORR zawieszono wszystkie organy statutowe rejonu Biała Podlaska i zarządzono przeprowadzenie kampanii wyborczej.

W trakcie organizacji są rejonu w Janowie Lubelskim i Parczewie, trwa odbudowa rejonu w Krasnymstawie.

4. Okręg Lubuski

Brak informacji o realizacji uchwały KRR.

W 2003 r. (podobnie jak w latach poprzednich) do biura ZG nie nadesłano żadnego protokołu z zebrań zarządu okręgowego i okręgowej rady reprezentantów.

5. Okręg Łódzki

- na zebraniu Zarządu Okręgowego w dn. 29.09. postanowiono zobowiązać wszystkie zarządy rejonowe do przeprowadzenia analizy
- do końca roku zebrania ORR nie było
- w dn. 21.02.2004 r. Okręgowa Rada Reprezentantów zapoznała się z analizą dokonaną przez Okręgową Komisję Rewizyjną, z której wynika, że nieprawidłowości statutowe występują w 5 rejonach; Rada zobowiązała w/w zarządy rejonowe do opracowania programów naprawczych, a rejonowe komisje rewizyjne do bieżącej analizy, zwłaszcza spraw finansowych. Realizacja tych zaleceń będzie podstawą do podjęcia decyzji o dalszym funkcjonowaniu rejonów.

Uchwałą ORR zawieszono Rejonową Radę Reprezentantów w Bełchatowie.

6. Okręg Małopolski

- na zebraniu Zarządu Okręgowego w dn. 22.11. przedstawiona została sprawa nieprawidłowości statutowych w 9 rejonach; postanowiono wrócić do tego tematu
  - na zebraniach Okręgowej Rady Reprezentantów (w dn. 4.10 i 15.11) o realizacji uchwały KRR nie mówiono.
- Innych informacji brak.

7. Okręg Mazowiecki

- na zebraniu Zarządu Okręgowego w dn. 10.09. postanowiono zobowiązać zarządy rejonowe do przeprowadzenia analizy
- do końca roku zebrania ORR nie było
- w dn. 16.01.2004 r. Okręgowa Rada Reprezentantów, po zapoznaniu się z sytuacją w poszczególnych rejonach (na 39 rejonów w 14 jest względnie poprawna sytuacja organizacyjna i finansowa) postanowiła, że do końca czerwca 2004 r. nieprawidłowości statutowe muszą być wyeliminowane; rejonu, które nie wykonają tych zaleceń będą likwidowane.

Uchwałami ORR zostały zawieszono wszystkie organy statutowe w rejonach: Białobrzegi, Radom, Siedlce, powołano pełnomocników i postanowiono przeprowadzić nowe wybory.

8. Okręg Opolski

- na zebraniu Zarządu Okręgowego w dn. 24.11. omawiana była analiza realizacji uchwały przez zarządy rejonowe, z której wynika, że tylko jeden rejon nie spełnia warunków statutu - rozważano możliwość połączenia z innym rejonem
- w/w analiza była przedstawiona Okręgowej Radzie Reprezentantów w dn. 17.12.

9. Okręg Podkarpacki

W dn. 11.10. Okręgowa Rada Reprezentantów uchwałą nr 8/2003 zobowiązała wszystkie zarządy rejonowe do podjęcia działań służących usunięciu nieprawidłowości dot. struktur organizacyjnych i członkostwa w PCK.

10. Okręg Podlaski

- na zebraniu Zarządu Okręgowego w dn. 25.10. uchwała dot. nieprawidłowości statutowych została dokładnie omówiona; postanowiono aby zarządy rejonowe uwzględniły odpowiednie działania w planach na 2004 r.
- w porządku obrad Okręgowej Rady Reprezentantów (18.12.) uwzględniono punkt dot. omówienia sytuacji organizacyjnej oraz podjęcia decyzji w tych sprawach; z treści protokołu wynika, że na ten temat zabrał głos 1 dyskutant (wypowiedź dot. problemu niepłacenia składek przez honorowych krwiodawców); innych zapisów w tej sprawie nie ma.

11. Okręg Pomorski

- Z wyjaśnienia nadesłanego przez dyrektora biura ZO w dn. 23.02.2004 r. wynika, że:
- w II półroczu 2003 r. posiedzenia Okręgowej Rady Reprezentantów nie było.
  - w październiku odbyła się narada z udziałem przedstawicieli rad rejonowych, prezesów i członków zarządów rejonowych, w czasie której omówiono uchwałę KRR oraz program naprawczy opracowany przez Zarząd Okręgowy dla każdego z 19 ZR i biura ZO.
  - Zarząd Okręgowy zatwierdził program naprawczy dla całego Okręgu uchwałą nr 48/2003 z dn. 18.11.; w programie zobligowano zarządy rejonowe do uporządkowania spraw statutowo-organizacyjnych – w przeciwnym przypadku rejonu będą łączone.

12. Okręg Śląski

- na zebraniu Zarządu Okręgowego w dn. 8.09. postanowiono przeprowadzić analizę funkcjonowania wszystkich struktur rejonowych
- po posiedzeniu ZO w dn. 3.11. wystosowano pismo do prezesów ZR w sprawie odbywania zebrań organów statutowych, sporządzania dokumentacji z tych zebrań oraz ściągłości składek członkowskich
- w dn. 29.11 na zebraniu Okręgowej Rady Reprezentantów omówiono analizę sytuacji w poszczególnych rejonach i zobowiązano do usunięcia nieprawidłowości w ramach trwającego procesu realizacji programu naprawczego przyjętego dla całego Okręgu.

Okręgowa Rada podjęła uchwały w sprawie zawieszenia wszystkich organów statutowych w Tarnowskich Górach oraz zawieszenia Rejonowej Komisji Rewizyjnej w Katowicach.

13. Okręg Świętokrzyski

Brak informacji o realizacji uchwały KRR.

Według nadesłanych protokołów, w okresie wrzesień – grudzień odbyły się 4 posiedzenia Zarządu Okręgowego. Na żadnym z nich tematu dot. nieprawidłowości statutowych nie poruszono.

14. Okręg Warmińsko – Mazurski

- na zebraniu Zarządu Okręgowego w dn. 20.11. została przedstawiona i omówiona szczegółowa analiza oraz sposoby rozwiązywania nieprawidłowości organizacyjnych w zarządach rejonowych
- obradująca w tym samym dniu Okręgowa Rada Reprezentantów zapoznana została z powyższą analizą i podjęła uchwałę nr 11/2003 zalecającą utworzenie jednostek podstawowych, uporządkowanie sprawy zbierania składek członkowskich, uzupełnienie dokumentacji statutowej w poszczególnych rejonach; jednocześnie Rada zobowiązała 4 kluby HDK znajdujące się na obszarach bez siedzib ZR (z b. okręgu suwalskiego) do opłacenia składek członkowskich – pod rygorem likwidacji tych jednostek.

15. Okręg Wielkopolski

- na zebraniu Zarządu Okręgowego w dn. 24.10 postanowiono zobowiązać wszystkie zarządy rejonowe do dokonania przeglądu swoich jednostek podstawowych i przedstawienia informacji o podjętych działaniach (uchwała nr 22/2003 ZO PCK)
- w dn. 19.12. na posiedzeniu ZO dokonano ponownej analizy struktur i stanów organizacyjnych i postanowiono przedłożyć materiały w tej sprawie na zebraniu ORR
- do końca roku zebrania ORR nie było
- wg pisma prezesa ZO z dn. 5.03. 2004 r. zebranie Rady Okręgowej planowane jest na 27.03.2004 r.

16. Okręg Zachodniopomorski

- na zebraniu Zarządu Okręgowego w dn. 4.10. zobowiązano wszystkie ZR do dokonania analizy dot. stanów organizacyjnych i spełniania wymogów statutowych, a na zebraniu ZO w dn. 27.11. omówiono przedłożone materiały i wypracowano wnioski
- w dn. 6.12. Okręgowa Rada została zapoznana z powyższą analizą, z której wynika, że największe nieprawidłowości występują w 7 rejonach; Rada podjęła uchwałę nr 11/2003 zobowiązującą ZR do szybkiego usunięcia nieprawidłowości – w przeciwnym wypadku będą łączone z sąsiednimi rejonami.

Komisja ds. nowelizacji statutu PCK

Odbyła 8 zebrań, w czasie których opracowała projekt znowelizowanego statutu. Projekt ten został w lipcu przedłożony Zarządowi Głównemu do zaopiniowania, a następnie przesłano go do konsultacji członkom Krajowej Rady Reprezentantów i organom terenowym PCK. Ponadto – zgodnie z obowiązującymi zasadami – projekt statutu został wysłany do zaopiniowania przez komisją wspólną Federacji Stowarzyszeń CK i CP oraz MKCK.

Uwagi przekazało 5 członków KRR, 11 zarządów okręgowych, 4 zarządy rejonowe, Krajowa Rada Młodzieżowa oraz 2 pracowników biura ZG PCK.

Opinia od komisji wspólnej wpłynęła do ZG na początku grudnia.

Wszystkie zgłoszone uwagi i wnioski – po przeanalizowaniu przez Komisję posłużyły do przygotowania kolejnego projektu statutu.

Komisja ds. Historii PCK.

Odbyła 3 posiedzenia. W ciągu roku członkowie Komisji zajmowali się następującymi sprawami:

- zorganizowaniem wystawy fotograficznej z okazji setnej rocznicy urodzin dr Ireny Domańskiej – prezesa ZG PCK w latach 1955-1970,
- zebraniem materiałów i opracowaniem książki pt. „Symbole honorowego krwiodawstwa PCK w województwie mazowieckim 1958 – 2003”, którą wydał Mazowiecki Zarząd Okręgowy PCK,
- przygotowaniem wystawy autobiograficznej pt.: „Zdzisław Abramek i jego pasje”, dot. historii PCK i honorowego krwiodawstwa, która w okresie wrzesień - grudzień była eksponowana w klubie garnizonowym w Szczecinie.

Podobnie jak w latach ubiegłych Komisja sprawowała opiekę nad stałą ekspozycją historyczną PCK znajdującą się w Domu Kultury w Kościerzynie, m.in. jej członkowie przekazali materiały i eksponaty do zbiorów tej jedynej w Polsce stałej wystawy o PCK.

Narady z dyrektorami biur zarządów okręgowych PCK

W ciągu roku biuro ZG PCK zorganizowało 3 narady z dyrektorami biur zarządów okręgowych. Uczestniczyli w nich również przedstawiciele Zarządu Głównego, Głównej Komisji Rewizyjnej, członkowie Rad i Komisji ZG oraz pracownicy biura ZG PCK.

- 1) **narada w Mszanie Dolnej** (17 – 18.02.)
poświęcona była głównie upowszechnianiu MPH i ochronie znaku CK oraz sprawom promocji i komunikacji
- 2) **narada w Warszawie** (4 -5.11.)
dotyczyła programu działania PCK w zakresie pomocy ofiarom klęsk żywiołowych i katastrof, systemu prowadzenia przez PCK szkoleń z zakresu pierwszej pomocy; omawiano także ustawę o działalności pożytku publicznego
- 3) **narada w Warszawie** (1.12.)
poświęcona była wyłącznie problemom organizacyjno – finansowym związanym z przyszłością honorowego krwiodawstwa w naszym Stowarzyszeniu.

Ponadto przedmiotem dyskusji i konsultacji w trakcie tych narad były:

- przystąpienie PCK do Federacji Organizacji Pozarządowych
- system finansowania PCK
- likwidowanie nieprawidłowości statutowych związanych z działaniem niektórych rejonów

oraz różne sprawy bieżące.

Zatrudnienie

31 grudnia 2003 r. zatrudnienie w zarządach okręgowych i rejonowych PCK było następujące:

- 1) **na umowy o pracę** było zatrudnionych 1788 osób (o 68 więcej niż w 2002 r.); w tym umowy na czas nie określony zawarte były z 792 osobami, umowy na czas określony z 996 osobami.

Płace w/w pracowników były sfinansowane z następujących źródeł:

- dochody własne
- umowa z Ministerstwem Zdrowia
- umowy na działalność opiekuńczą
- biura pracy i inne źródła.

- 2) **na umowy – zlecenia** było zatrudnionych 2601 osób (o 20 mniej niż w roku poprzednim).

Ich wynagrodzenie pokryto ze środków własnych (121 osób) oraz z innych źródeł (2480 osób), głównie z umów na działalność opiekuńcza zleconą.

Zatrudnienie w poszczególnych okręgach ilustrują załączone tabele.

Zatrudnienie w biurze Zarządu Głównego było następujące:

- stanowiska samodzielne, pion programowo – organizacyjny,
działy obsługi - 43 osoby
- (o 4 osoby mniej niż w 2002 r.)
- Biuro Informacji i Poszukiwań - 40 osób (bez zmian)
- działalność gospodarcza (apteki) -16 osób (bez zmian)

Powyższe zatrudnienie było sfinansowane w ramach umów podpisanych z Ministerstwem Spraw Wewnętrznych i Administracji oraz Ministerstwem Zdrowia, z programów pozyskanych na realizację zadań oraz z dochodów własnych.

Kontrola

W ciągu roku kontrola wewnętrzna ZG PCK przeprowadziła:

- kontrolę związaną z konfliktem zaistniałym pomiędzy zawieszonym Zarządem Rejonowym PCK w Piotrkowie a Łódzkim Zarządem Okręgowym (wspólnie z GKR)
- kontrolę realizacji programów dożywiania dzieci finansowanego przez Sieć Partnerów PCK (w okręgach: Zachodniopomorskim, Śląskim i Mazowieckim)
- kontrolę w Dolnośląskim Zarządzie Okręgowym w związku z sytuacją zaistniałą w tym okręgu.

Ponadto pracownik kontroli wewnętrznej dokonał analizy i weryfikacji programów naprawczych, przygotowanych przez 5 zarządów okręgowych znajdujących się w bardzo trudnej sytuacji finansowej.

W 2003 r. w biurze ZG PCK zostały przeprowadzone następujące kontrole:

- 1) Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji – wykorzystanie dotacji celowej na zadania zlecone przez MSWiA
- 2) Ministerstwa Zdrowia – wykorzystanie publicznych środków finansowych przekazanych przez MZ w formie dotacji celowej
- 3) Głównej Komisji Rewizyjnej – działalność Sieci Partnerów PCK.

Ośrodki Szkoleniowe PCK

W 2003 r. funkcjonowało 6 ośrodków szkoleniowych PCK.

Z dniem 30 września zakończył swoją działalność ośrodek w Ciechocinku, a obiekt został przekazany właścicielowi.

W ciągu roku odbyło się w w/w ośrodkach kilkadziesiąt kursów i szkoleń o tematyce czerwonokrzyskiej oraz wiele imprez i spotkań dla różnych grup wolontariuszy PCK; organizowano turnusy rehabilitacyjne a także kolonie i obozy.

W związku z wysokimi kosztami działalności i brakiem stałych dochodów ośrodki PCK wykorzystywane były głównie jako baza noclegowa oraz miejsce organizowania różnych imprez dla zleceniodawców zewnętrznych. Ośrodek w Ostrowie Wlkp. prowadził schronisko dla bezdomnych kobiet oraz zespół interwencji kryzysowej – na zlecenie władz samorządowych.

Ogółem w 2003 r. w ośrodkach przebywało 7.948 osób.

Nieczynny od wielu lat ośrodek w Żelaźnie został – na podstawie uchwały Zarządu Głównego i podpisanej umowy – przekazany w bezpłatne użytkowanie (na okres 10 lat) Stowarzyszeniu MONAR, z którym PCK będzie prowadził wspólne akcje na rzecz dzieci i młodzieży.

Współpraca z organizacjami pozarządowymi oraz z administracją publiczną szczebla centralnego

W roku 2003 kontynuowano współpracę z organizacjami pozarządowymi.

W ramach tej współpracy miały miejsce następujące wydarzenia:

- zakończono formalny etap procesu Federalizacji III Sektora: w styczniu grupa robocza, w której składzie znalazł się przedstawiciel PCK, zatwierdziła ostateczną wersję statutu, pod koniec maja Krajowy Rejestr Sądowy zarejestrował Federację pod nazwą Ogólnopolska Federacja Organizacji Pozarządowych. Krajowa Rada Reprezentantów na swoim posiedzeniu w czerwcu podjęła decyzję o nie przystąpieniu PCK do nowopowstałej federacji, przynajmniej na tym etapie jej rozwoju.
- pod koniec roku organizacje pozarządowe z udziałem przedstawiciela PCK przeprowadziły wspólne działania lobbingowe na rzecz zachowania korzystnych dla organizacji pozarządowych przepisów podatkowych. Udało się uniknąć zagrożenia opodatkowania dochodów organizacji, w tym PCK, w roku 2004. Obecnie zadaniem Rady Działalności Pożytku Publicznego jest wypracowanie kompromisu w tej sprawie pomiędzy rządem a organizacjami pozarządowymi.
- odbyło się kilka spotkań Środowiskowej Rady Konsultacyjnej ds. Organizacji Pozarządowych. Rada zrzesza przedstawicieli rządu, samorządów terytorialnych, samorządów zawodowych oraz organizacji pozarządowych. Minister Danuta Hubner do prac w radzie powołała Sekretarz Generalną ZG PCK. Rada spotyka się cyklicznie – raz na kwartał. Przedmiotem dyskusji na przestrzeni 2003 roku było przygotowanie poszczególnych sektorów społecznych do integracji europejskiej, stan zaawansowania negocjacji z Komisją Europejską poszczególnych dokumentów programowych, promocja i upowszechnianie źródeł informacji o UE, w tym o dostępnych funduszach strukturalnych oraz innych formach wsparcia finansowego w UE.
- przedstawiciel PCK został powołany w skład Komitetu Monitorującego inicjatywę „Equal”. Zadaniem Komitetu jest monitorowanie wydatkowania przez rząd środków Unii Europejskiej w zakresie ww. programu.

- z inicjatywy i pod przewodnictwem Banków Żywności, wspólnie z organizacjami – sygnatariuszami Deklaracji na Rzecz Godnego Życia – w PCK zrealizowano program rozdziału nadwyżek żywności na cele społeczne.

(dalsze informacje o współpracy z organizacjami pozarządowymi znajdują się w odpowiednich merytorycznie rozdziałach sprawozdania w części „Sprawy programowe”)

PODSUMOWANIE I WNIOSKI

Rok 2003 był kolejnym okresem realizacji Strategii programowej PCK do 2010 r. W większości rejonów i okręgów realizowano cele operacyjne określone w Strategii, stosując na ogół tradycyjne formy działania.

Największe problemy stwarzał program rozwoju instytucjonalnego, głównie ze względu na bardzo ograniczone środki finansowe, trudności w pozyskiwaniu nowych członków i wolontariuszy oraz brak pracowników w wielu rejonach.

W dalszym ciągu priorytetowym kierunkiem działania było świadczenie pomocy osobom potrzebującym wsparcia. Różnorodne zadania opiekuńczo – socjalne realizowane były przez 254 zarządy rejonowe PCK (tj. 79% wszystkich ZR). Dzięki wielu programom, akcjom i kampaniom lokalnym i ogólnokrajowym m. in. zwiększono (w porównaniu z rokiem 2002) o 285 000 ilość wydanych posiłków przeznaczając na ten cel o 350 000 zł więcej, pomoc doraźną otrzymało 152 000 osób więcej, a ogólna kwota wydatkowana na tę formę pomocy wzrosła o 3.000.000 zł, o 1000 dzieci więcej wzięło udział w koloniach PCK.

Zwiększająca się liczba osób, które znajdują się w trudnej sytuacji życiowej i materialnej powoduje, że działalność pomocowa PCK powinna być kontynuowana i rozwijana.

Działania promocyjne w zakresie honorowego krwiodawstwa były w roku sprawozdawczym znacznie ograniczone. Spowodowane to zostało postawieniem przez Ministerstwo Zdrowia warunku 50% udziału środków finansowych realizatora zadania, wielomiesięcznymi negocjacjami i podpisaniem umowy z PCK dopiero 19.11.2003 r.

Powyższa sytuacja była omawiana w czasie wielu spotkań działaczy ruchu HDK i władz Stowarzyszenia, była także przedmiotem licznych wystąpień do ministra zdrowia oraz najwyższych władz państwa.

Od uregulowania powyższych problemów zależy przyszłość honorowego krwiodawstwa PCK.

W dziedzinie pomocy dla ofiar klęsk i katastrof duże znaczenie miały: podpisanie porozumienia z Szefem Obrony Cywilnej Kraju w sprawie koordynacji działań oraz bardzo ścisła współpraca i pomoc ze strony Niemieckiego Czerwonego Krzyża.

Przyjęty przez Krajową Radę Reprezentantów „Program pomocy PCK dla poszkodowanych w wyniku klęsk i katastrof na lata 2004 – 2010” powinien przyczynić się do polepszenia i usystematyzowania działań w tym zakresie.

Podobnie jak w latach ubiegłych, działalność w dziedzinie promocji zdrowia była prowadzona głównie wśród dzieci i młodzieży. Wzrosła liczba przeprowadzonych akcji prozdrowotnych realizowanych w dużym stopniu przez szkolne koła PCK, przeprowadzono kilka akcji i programów o zasięgu krajowym. Wszystkie te działania powinny być kontynuowane, ponieważ mają duże znaczenie dla profilaktyki oraz poprawy stanu zdrowia młodego pokolenia.

W porównaniu z rokiem poprzednim wzrosła liczba kursów z udzielania pierwszej pomocy (o ponad 900) oraz liczba przeszkolonych osób (o 12 000). Szczególnie duży wzrost nastąpił w szkoleniu osób dorosłych (podwoiła się liczba kursów i osób przeszkolonych). Powyższe wyniki świadczą o coraz aktywniejszym działaniu zarządów PCK oraz instruktorów pierwszej pomocy. Ta pozytywna tendencja rozwoju szkoleń powinna być utrzymana.

Z zawartych w niniejszym sprawozdaniu informacji wynika, że działania w zakresie upowszechniania międzynarodowego prawa humanitarnego i ochrony znaku były na szczeblu krajowym realizowane w wielu coraz bardziej atrakcyjnych formach. Dotyczy to zarówno działań programowych, szkoleniowych, wydawniczych, jak i współpracy z różnymi instytucjami.

O wiele trudniej było realizować te zadania w rejonach i okręgach (zmniejszyła się o ponad 200 liczba różnych form upowszechniania, zmalała o prawie 35 000 liczba osób w nich uczestniczących). Z tego względu konieczne jest szkolenie wolontariuszy (np. nauczycieli) i pracowników, którzy będą mogli prowadzić działania w tym zakresie.

Zadania realizowane przez ruch młodzieżowy PCK związane były z wszystkimi kierunkami pracy statutowej Stowarzyszenia; młodzież aktywnie uczestniczyła w akcjach, konkursach, zawodach, olimpiadach itd. organizowanych centralnie i lokalnie. Dużym zainteresowaniem cieszył się program „ Super Wiewiórka – przyjaciółka Oli i Kuby”, co świadczy o potrzebie opracowywania i wdrażania kolejnych kompleksowych programów adresowanych do różnych grup dziecięco – młodzieżowych i do nauczycieli.

Z przedstawionych w sprawozdaniu informacji wynika, że wielokierunkowa działalność programowa PCK, wspierana różnymi formami promocji, realizowana była zgodnie z założeniami Strategii'2010.

Największe problemy dotyczące całej organizacji to sprawy członkostwa i wolontariatu, a także jednostek podstawowych i niektórych rejonów.

W 2003 r. dalszemu zmniejszeniu uległa ogólna liczba struktur podstawowych oraz liczba członków PCK, mniej jest wolontariuszy, są rejonu nie spełniające wymogów określonych statutem. Oznacza to, że Strategia wolontariatu oraz uchwały Krajowej Rady Reprezentantów i Zarządu Głównego nie przyniosły oczekiwanych rezultatów, a więc konieczne jest poszukanie innych rozwiązań w tym zakresie.

Przed Polskim Czerwonym Krzyżem stoi nowe wyzwanie, jakim jest przygotowanie do działania w Unii Europejskiej. W związku z tym w biurze ZG PCK utworzono stanowisko pracownika ds. Unii Europejskiej, który zajmuje się przygotowaniem organizacji do tych działań. Nawiązano również współpracę z Biurem Czerwonego Krzyża ds. Unii Europejskiej w Brukseli. Zaplanowano także wydawanie miesięcznego biuletynu informującego o najistotniejszych dla PCK kwestiach.

Opracowano
w biurze ZG PCK.

Sprawozdanie zatwierdzone uchwałą nr 40/2004 Krajowej Rady Reprezentantów PCK z dn. 19.06.2004 r.